

Melontamatkailun tuotteistaminen

Case: Tainionvirta

Kaisu Virtanen

Matkailun koulutusohjelma

<p>Tekijä Kaisu Virtanen</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi Kevät 2009</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Melontamatkailun tuotteistaminen Case: Tainionvirta</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 57 + 13</p>
<p>Opettajat tai ohjaajat Annika Konttinen, Anu Seppänen</p>	
<p>Melontamatkailun suosion noustessa on melontatuotteiden kehittäminen välttämätöntä, jotta Suomen potentiaalia melontamaana pystyttäisiin tuomaan esille. Hartolasta Sysmään ulottuvan Tainionvirran melontareitin potentiaali on merkittävä, mutta varsinaisten melontatuotteiden tarjonta on jäänyt varjoon. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Tainionvirran melontatarjontaa uusien tuotteiden sekä karttauudistuksen myötä. Projektin ansiosta kaksi valmista palvelutuotetta sekä uudistettu ja päivitetty kartta saadaan käyttöön kesäksi 2012. Toimeksiantajana työssä oli Matkailun edistämiskeskuksen hallinnoima Outdoors Finland Etelä -hanke.</p> <p>Opinnäytetyö rakentuu kahdesta osasta, teoriaosuudesta sekä toiminnallisesta osasta. Kirjallisen osuuden alussa lukija tutustuu lähemmin Tainionvirtaan, Hartolan ja Sysmän alueisiin sekä niiden matkailulliseen tarjontaan. Teoriaan matkailutuotteen kehityksestä sekä tuotteistamisesta lukija perehtyy hieman myöhemmin. Ennen käytännönprojektin kuvaamista tulee lukijalle tutuksi vielä melonta sekä sen merkitys matkailussa. Tainionvirran tuotekehitysprosessin etenemiseen perehdytään käytännössä toteutuneiden saavutusten kautta, jotka löytyvät työstä liitteinä.</p> <p>Tiedonkeruumenetelmiksi valittujen haastattelujen ja havainnoinnin kautta kerättiin tietoa, jonka pohjalta tuotteita lähdettiin rakentamaan. Haastattelut tehtiin viidelle matkailulliselle toimijalle Tainionvirralla sekä viidelle melonnan harrastajalle. Opinnäytetyön kirjoittajan omakohtainen melontakokemus Tainionvirralla antoi mahdollisuuden fyysisen ympäristön havainnointiin.</p> <p>Tainionvirralla kehitetyt Melonnan perusteet -tuote sekä Tainionvirran seikkailu -tuote monipuolistavat melonnan kokemista reitillä. Tuotteilla houkutellaan sekä aloittelijoita että kokeneitakin melojoita tutustumaan melontaan Tainionvirran kauniissa luonnossa. Kokemattomat melojat pääsevät vesille turvallisuutta luovan oppaan johdolla, kun taas lajin harrastajat, kokeneemmat melojat voivat omatoimisesti nauttia reitin tarjonnasta. Melontatuotteiden lisäksi työn toteutus sisälsi ohjelmaehdotuksia, joilla pyritään antamaan esimerkki siitä, miten meloja voi rakentaa oman melontaohjelman.</p>	
<p>Asiasanat Tainionvirta, tuotteistaminen, melonta, melontamatkailu</p>	

Degree programme in tourism

<p>Authors Kaisu Virtanen</p>	<p>Group or year of entry Spring 2009</p>
<p>The title of thesis Developing a canoeing product Case: Tainionvirta</p>	<p>Number of pages and appendices 57 + 13</p>
<p>Supervisor(s) Annika Konttinen, Anu Seppänen</p>	
<p>Developing canoeing products is essential in order to highlight Finland as a potential canoeing destination. A canoeing trail, Tainionvirta, located in the area of Hartola and Sysmä, has significant potential, however, the presentation of canoeing products has remained obscure. The aim of this thesis was to supply Tainionvirta with new canoeing products as well as to renew the map of the trail. This project resulted in two new Tainionvirta canoeing products as well as an updated map for the customers of the summer 2012. The project was commissioned by the Outdoors Finland South -project with the purpose of increasing the supply of summer activities in Finland.</p> <p>The thesis is divided into two parts, the theory section followed by a description of the project itself. The theoretical framework includes an introduction of Tainionvirta, the Hartola and Sysmä area as well as their tourism. Furthermore, a literature review of tourism product development is presented. The presentation of canoeing and its relevance in tourism is also provided. Finally, the progress of the development process is presented.</p> <p>The development of the tourism products was based on information provided by the author. The data were collected by means of interviews and observation. Additionally, five people working by Tainionvirta and five experienced canoeists were interviewed. Finally, the author's personal canoeing experience in Tainionvirta made it possible to observe the physical environment.</p> <p>The project resulted in the development of two canoeing products: The basics of canoeing and Adventure in Tainionvirta. Significantly, the products offer versatile opportunities for canoeists to explore the nature of Tainionvirta, enabling both beginners and experienced travelers to canoe with or without a guide. Finally, also a few sample itineraries were provided for customer use.</p>	
<p>Key words Tainionvirta, product development, canoeing, canoeing tourism</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tainionvirta	3
2.1	Hartola	4
2.2	Sysmä	5
3	Matkailutuotteen tuotekehitys	8
3.1	Matkailutuote	8
3.2	Tuotteistamisprosessi.....	9
3.2.1	Verkostomainen tuotekehitysprosessi	13
3.2.2	Matkailun ohjelmapalvelut	15
3.2.3	Tuotekuvaus	17
3.2.4	Laatu ja ympäristöystävällisyys.....	18
4	Melontamatkailun kehittäminen ja trendit.....	20
4.1	Melonta	20
4.2	Melonnamatkailun volyymit	21
4.3	Melontamatkailutuotteet.....	24
4.3.1	Omatoiminen melontatuote.....	24
4.3.2	Opastettu melontatuote.....	25
4.3.3	Case Canoe & Kayaking – Adventures in Ontario	26
4.4	Asiakkaat.....	27
4.5	Jakelukanavarakenne	28
5	Tainionvirran tuotteistamisprosessi.....	30
5.1	Aikataulutus.....	30
5.2	Haastattelu ja havainnointi aineistonkeruumenetelminä.....	31
5.2.1	Haastattelut tuotekehityksen pohjana	33
5.2.2	Havainnointi tuotekehityksen pohjana	36
5.3	Tainionvirran melonnan jakelukanavat	37
5.4	Tuotekuvaus.....	38
5.4.1	Melonnan perusteet -tuote	40
5.4.2	Melontaseikkailu -tuote Tainionvirrälle	41
5.4.3	Ohjelmaehdotusten tekeminen.....	42
5.5	Opastusmateriaali.....	43

5.5.1 Karttaudistus.....	45
5.5.2 Google Maps -karttapalvelu.....	46
6 Pohdinta	49
Lähteet.....	52
Liitteet.....	58

1 Johdanto

Hartolasta Sysmään ulottuva Tainionvirran melontareitti luo elämyksellisen kokemuksen sekä kokeneelle että aloittelevalle melojalle. Kauniita luontomaisemia tarjoava reitti sisältää järvi- ja jokimelontaa valkoisen veden koskikokemuksineen. Melonta on kansainvälisesti kasvava matkailutrendi, minkä vuoksi melontatuotteiden kehittäminen tuhansien järvien Suomessa on tärkeää. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on matkailullisesti merkittävän melontatuotteen kehittäminen Tainionvirran puitteisiin. Kehitystyön tuloksena syntyy Tainionvirralle kaksi melontatuotetta sekä uusi kartta paperi- ja sähköisessä muodossa.

Melontatuotteen kehittämisen toimeksiantajana toimii valtakunnallinen kesäaktiviteettien kehitysohjelma Outdoors Finland -etelä hanke. Outdoors Finland -kesäaktiviteettien koordinoitihanke on Matkailun edistämiskeskuksen hallinnoima hankekokonaisuus, jonka päätarkoituksena on yhteistyön kehittäminen pienten ohjelmanpalveluyritysten keskuudessa liittyen kesäaktiviteetteihin. Outdoors Finland Etelä -hanke on yksi koordinoitihankkeen sateenvarjon alla toimivista hankkeista. Hankkeen toimialue koostuu Etelä-Karjalasta, Päijät-Hämeestä, Kanta-Hämeestä, Kymenlaaksosta sekä Uusimaasta. Tainionvirran melontatuotteen kehittämisprojektissa ovat lisäksi kiinteästi mukana Hartolan ja Sysmän kunnat sekä alueiden matkailulliset toimijat. Kehitystyön merkitys on huomattava kyseisille toimijoille.

Osana melontatuotteen kehitysprojektia valmistetaan Tainionvirralle uusi kartta sekä paperiversiona että Google Maps -palveluun Internetiin. Uuden kartan saaminen on ensimmäinen askel Tainionvirran reitin tunnetuksi tekemistä sekä potentiaalın esille tuomista. Nykyisen kartan ollessa vanhentunut informaatioltaan, on uuden kartan valmistaminen välttämättömyys. Myös kartan vieminen Google Maps -karttapalveluun on hyödyllinen uudistus melontareitin kannalta. Tainionvirran potentiaali melontamatkailussa on merkityksellinen, mikä lisäsi kiinnostusta aiheeseen.

Opinnäytetyön alussa lukija perehtyy Tainionvirran melontareitin fyysiseen ympäristöön sekä sen tarjoamiin mahdollisuuksiin matkailussa. Kontekstiin sisältyy lisäksi esittely Har-

tolan ja Sysmän alueista sekä niiden matkailullisesta taustasta. Työn teoriaosuus koostuu matkailutuotteen tuotteistamisen teoriasta sekä melonnasta. Ensimmäisessä teoriaosudessa kuvataan matkailutuotetta sekä pyritään selkeyttämään tuotteistamisprosessin kulkua kuvioiden avulla. Tuotteistamisprosessin osa-alueet, jotka sisältyvät opinnäytetyössä toteutettaviin kohtiin, esitellään. Näin ollen muun muassa hinnoitteluun, jonka matkailun toimijat alueella hoitavat, ei puututa. Melontaosuus koostuu melonnan esittelystä harrastuksena sekä sen kehittymisestä nykyaikaiseksi. Kappaleessa paneudutaan melonnan matkailulliseen merkitykseen matkustaja volyymien ja melontatuotteiden muodossa. Työn prosessikuvauksessa esitellään prosessin kulkua yksityiskohtaisesti aina suunnitelmasta toteutukseen. Tiedonkeruumenetelmien käyttö sekä niiden pohjalta saadut tulokset tuodaan esille prosessikuvauksessa. Produktin tuotoksiin voi tutustua työn liitteiden kautta. Lopuksi lukija perehtyy vielä pohdintaan, jossa projektin haasteet sekä onnistumiset esitellään.

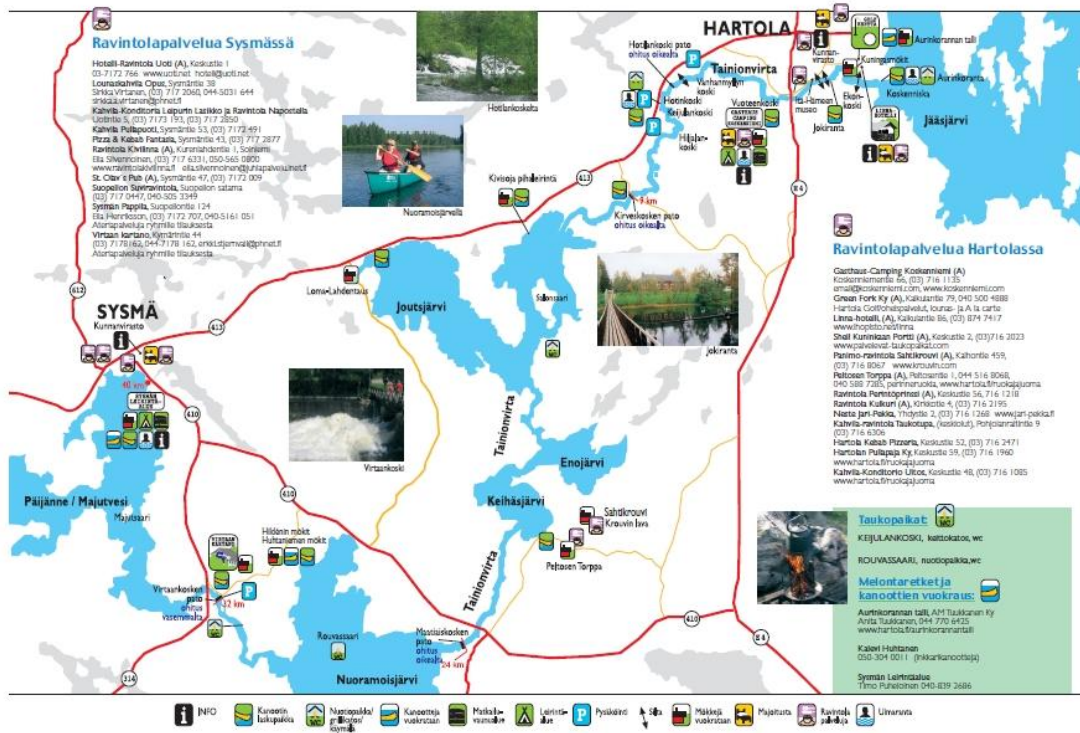
2 Tainionvirta

Luvun kaksi tarkoitus on esitellä opinnäytetyön konteksti, Tainionvirta sekä sen fyysinen ympäristö palveluineen. Kappaleessa annetaan kuvaus melontareitistä sekä käsitys siitä, millaisia elämyksiä reitin varrella voi kokea. Reitin alku- ja loppupisteissä sijaitsevat kunnat Hartola ja Sysmä esitellään, ja niiden matkailullinen merkitys tuodaan ilmi.

Tainionvirta on Suomen eteläisin taimenjoki, joka alkaa Hartolassa sijaitsevasta Jääsjärvestä, jatkuu lyhyiden jokiosuuksien sekä useiden järviältaiden läpi ja laskee lopulta Päijänteeseen. Tainionvirta on hyvin suosittu kalastusalue, jossa voi harrastaa virvelöintiä, perhokalastusta sekä uistelua. Järviältaiden, Joutsjärven, Enoveden, Keihäsjärven ja Nuoramoisjärven, lisäksi Tainionvirran varrella on viisi turvallista koskiosuutta, jotka tarjoavat melojalle ”valkoisen veden” elämyksiä. Reitti takaa 40 kilometrin pituudelta lumoavia luontomaisemia, joista 24 kilometriä vietetään jokiosuuksilla sekä 16 kilometriä taivalleetaan järviosuuksilla. Korkeuseroa reitillä on noin 14 metriä. Patojen vuoksi sulkupaikkoja reitillä on neljä, joissa kussakin kantomatka on noin 100 metriä. (Hartola 2011a; Sysmä 2011a)

Tainionvirran reitillä maisemat vaihtelevat tiheistä metsäalueista avariin peltoalueisiin, kulki kuitenkin syvällä uomassaan. Idyllinen jokimaisema takaa rauhoittavan melontakokemuksen samalla, kun vesi liplattaa ja meloja etenee virran viemänä. Reitin varrelta löytyy useita majapaikkoja jokaisen makuun; hotellit, kartanot, hirsimökit sekä leirintäalueet tarjoavat vaihtoehtoisia majoitustapoja matkantekijöille. Päivämelojat voivat levähtää mukavilla taukopaikoilla, sytyttää nuotion ja nauttia eväänsä luonnonhelmassa. Kanoottin voi laskea virtaan samoin kuin nostaa useissa rantautumispaikoissa reitin varrella, jos lyhyemmän reitin melominen tuntuu mieluisammalta. (Hartola 2011a)

Seuraavan sivun kuvio 1 on Tainionvirran tämän hetkinen kartta. Kartta uudistus on tärkeä, sillä nykyisen kartan tiedot eivät ole enää paikkaansa pitäviä; toiset palveluista eivät ole enää toiminnassa, kun taas uusia palveluita on kehitetty alueelle. Uuden kartan pohjana tullaan käyttämään samantyylistä karttapohjaa, sillä se on hyvin selkeä ja helppolukuinen.

Kuvio 1. Tainionvirran nykyinen kartta (Hartola 2011c)

2.1 Hartola

Hartola sijaitsee Päijät-Hämeen maakunnassa naapurikuntinaan Heinola, Joutsa, Luhanka, Pertunmaa ja Sysmä. Hartola on pinta-alaltaan noin 675 km² ja asukkaita kunnassa on noin 3 300. Niin kutsuttu kuningaskunta sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien liepeessä, Suomen tieverkon selkärangan, valtatie 4:n varrella. Lähin rautatieasema sijaitsee Mäntyhärjällä noin 62 kilometrin etäisyydellä ja Helsinki-Vantaan lentokentälle etäisyyttä kertyy 170 kilometriä. Linja-auto yhteydet ovat Hartolassa hyvät ja säännölliset kaikkiin ilmansuuntiin. Alla oleva kuvio 2 havainnollistaa Hartolan sijaintia Suomen kartalla. (Hartola 2011b; Itä-Hämeen liitto ry 2009)

Kuvio 2. Hartolan sijainti Suomen kartalla (Itä-Hämeen museo 2011)

Hartola on vireä maaseutupitäjä, joka tarjoaa erilaisia palveluja sekä vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Matkailu pitäjässä keskittyy historiaan, kulttuuriin sekä luontoon. Koskipään kartano, jossa sijaitsee Itä-Hämeen museo, on yksi merkittävimmistä nähtävyyksistä kunnassa. Pihapiirissä olevat rakennukset ja puistot toimivat viehättävänä museo- ja näyttelyalueena. Panimo-ravintola Sahtikrouvi toimii sekin matkailukohteena Hartolan Kalhonkylällä. Lavatanssit sekä paikallinen sahti tarjoavat erilaisia kokemuksia matkailijoille. Lisäksi pitäjän keskustassa sijaitseva upea graniittikirkko kerää oman osansa matkailijoista. Tainionvirta sekä Sääksjärvi vetävät puoleensa luontokokemuksia hakevia matkailijoita ja tarjoavat kalastuksesta kiinnostuneille useita kalastusalueita. Pitäjästä löytyy myös 18-reikäinen golfkenttä sekä Purnun laskettelukeskus, jotka vaihtoehtoisesti houkuttelevat matkailijoita ympäri vuoden. Matkailijoiden kiinnostuksen herättävät myös kunnan historialliset henkilöt kuten kirjailija, runoilija Mika Waltari sekä kirjailija Maila Talvio. (Hartolan kunta 2009; Itä-Hämeen liitto ry 2009)

Hartolasta löytyy useita matkailijoille välttämättömiä palveluita. Majoittua voi Koskenniemen Gasthaus-Camping -alueella, joka sijaitsee Tainionvirran rannalla. Koskenniemen ympäristö tarjoaa 120 sähköpaikkaa matkailuautoille, -vaunuille ja teltoille, Gasthaus-hotellimajoitusta sekä lomamökkimajoitusta. Ympäri Hartolaa sijaitsevat eri omistajien ylläpitämät lomamökit tarjoavat myös matkailijalle rauhallisen majoituvaihtoehdon. Ekon kartanomiljöössä sijaitseva Linna-hotelli sekä juhlava Tollinmäen kartano majoittavat niin pieniä kuin isojakin ryhmiä. Ravintolapalvelujen tarjonnasta vastaavat muun muassa Panimo-ravintola Sahtikrouvi, Linna-hotellin ravintola sekä Gasthaus-Camping Koskenniemi, Hartola Golf:n ravintola ja muutamat muut yritykset. (Hartola 2012; Hartolan kunta 2010)

2.2 Sysmä

Sysmä on vireä kulttuuripitäjä, joka sijaitsee Päijänteen rannalla Päijät-Hämeen maakunnassa. Pinta-alaltaan Sysmä on 936,5 km², josta vesistöä on 28,9 prosenttia. Aluetta asuttaa noin 4500 ihmistä, mutta vapaa-ajanasuntoalueena tunnetun Sysmän väkiluku lähes kolminkertaistuu kesäisin. Alla olevasta kuvioista 3 on nähtävissä Sysmän sijainti sekä naapurikunnat, joita ovat Asikkala, Hartola, Heinola, Luhanka, Padasjoki ja Kuhmoinen.

Liikenneyhteydet Sysmän saavuttamiseksi ovat linja-autot ympäri vuoden sekä Päijänne-risteilyt kesäisin. (Sysmä 2011b)

Kuvio 3. Sysmän sijainti (Sysmän kirjakylä 2012)

Sysmän matkailu painottuu kesäkauteen, jolloin kunta ja sen ympäristö tarjoaa monenlaisia kulttuuritapahtumia. Vanhat perinteet, suuret kartanot sekä musiikki- ja teatteritoiminta toimivat kesämatkaajien viihdyttäjinä. Lisäksi Sysmän vanha pappila sekä Pyhän Olavin kirkko ovat suosittuja nähtävyyksiä. Sysmän sijainti Päijänteen rannalla aktivoi myös veneilijöitä pistäytymään pitäjässä. Erilaiset musiikkitapahtumat kuten Sysmän Suvisoitto kaikuvat järvelle läpi kesän ja vetävät puoleensa halukkaita kulttuurimatkaajia. Sysmän luonto tarjoaa upeita luontokokemuksia vaeltajille, melojille sekä muille luonnosta nauttiville aina jyrkistä harjuista sekä saarien metsiköistä ja valkoisen veden koskista jääkauden muotoilemiin maisemiin asti. Sysmässä 2010 käynnistyneen rannikkoalueen ja miljöön kehittämissuunnitelman avulla pyritään lisäämään matkailua entisestään. Ohjelma käsittää uusien satamien rakentamisen, kylätaajaman kehittämisen sekä erilaisten aktiviteettien harrastamisen mahdollistamisen. (Sysmän kehitys Oy 2009; Sysmän Yrittäjät ry 2011)

Pitäjän matkailu ei suinkaan laannu täysin talvikaudella. Tapahtumatarjontaa pyritään kasvattamaan kaiken aikaa, jotta ympärivuotinen matkailu mahdollistuisi. Hiihtoladut sekä tekojää tarjoavat aktiviteettia talvimatkailijoille. Lisäksi luontokokemukset Päijänteen äärellä ovat myös mahdollisia talvisaikaan. Sysmä on yksi suosituimmista mökkikoh-

teista Suomessa, jossa mökkeilyä harrastetaan ympäri vuoden. Mökkejä on tarjolla niin sanotuissa mökkikylissä, joissa valittavana on monenlaisia mökkejä pienistä kesämökeistä aina talviasuttaviin hirsimökkeihin asti. Muita yöpymismahdollisuuksia tarjoavat lukuisat kartanot, kehittynyt leirintäalue, keskustassa sijaitseva hotelli Uoti sekä muun muassa Majatalo Kivitatti. Ravintola- ja kahvilapalveluihin keskittyvät Sysmän Pappila, ravintola Kivilinna, Cafe Paahtimo sekä useat muut kahvilat. (Itä-Hämeen liitto ry 2009; Sysmän Yrittäjät ry 2011)

Tainionvirta kulkee Hartolan ja Sysmän kuntien välittömässä läheisyydessä, minkä vuoksi näiden alueiden palvelut nousevat esille melontatuotetta kehittäessä. Kunnat tähtäävät Tainionvirran potentiaalin esille tuomiseen ja pyrkivät kehittämään palveluitaan, jotta vetovoimaisuus kohoaisi entisestään. (Hartolan kunta 2010; Sysmän kehitys Oy 2009)

3 Matkailutuotteen tuotekehitys

Matkailutuotteen kehityksen kuvataan etenevän prosessina, joka alkaa ideoiden etsimisestä ja päättyy lopulta tuotteen markkinoille tuomiseen (Komppula & Boxberg 2002, 97; Parantainen 2007, 11). Tämän luvun tarkoituksena on kuvata matkailutuote ja antaa kuva siitä, millainen on matkailutuotteen tuotekehitysprosessi. Apuna prosessin kuvaamisessa tullaan käyttämään selventäviä kuvioita. Matkailutuotteen kohdalla tuotteistaminen kuvaa prosessia, jonka myötä jonkin idea kehittyy palvelutuotteeksi, jolla on arvoa tuottava ydin ja hinta. Tuotekehityksen perustana tulee olla asiakaslähtöisyys sekä tuotteen tunteminen ja hallitseminen läpikotaisin. (Komppula & Boxberg 2002, 92–93; Parantainen 2007, 11–12)

3.1 Matkailutuote

”Vetoava tuote on merkityksellinen tarina, jonka tuotekehittäjä haluaa kertoa ja jonka kuluttajat haluavat kuulla ja johon he tahtovat osallistua” todetaan Lapin korkeakoulukonsernin laatimassa matkailun tuotekehityksen käsikirjassa (LUC 2012). Matkailutuote on aineeton asiakkaalle hyödyn antava palvelu, jolla on tietty hinta. Palveluun voi tuki liittyä jotakin konkreettista, mutta yleensä vasta tuotteen käyttövaiheessa eli matkan aikana. Tuottajan ja kuluttajan näkökulmista katsottuna matkailutuotetta voidaan kuvata hyvin erilaisin sanoin; tuottajalle sen kuvataan olevan pitkäkestoinen prosessi kun taas kuluttajalle se on sarja hyödyllisiä tapahtumia. (Komppula & Boxberg 2002, 14)

Tuotteen tärkein elementti on mielikuva, joka asiakkaalle luodaan. Merkityksellistä on siis luoda elämys, jota kohtaan asiakas tuntee yhteenkuuluvuutta. Smithin (1994, 587) mukaan matkailutuote koostuu viidestä tekijästä; fyysisestä ympäristöstä, palvelualltiudesta, vieraanvaraisuudesta, valinnan vapaudesta sekä osallistumisesta, joista hän toteaa fyysisen ympäristön olevan tärkein. Teoria paikkaan perustuvasta tuotteesta saa rinnalleen Kotlerin, Bowensin ja Makensin (1999, teoksessa Komppula & Boxberg 2002, 14) teorian, joka perustuu varsinaisen tuotteen ympärille. Muiden mainittujen tekijöiden tarve kuitenkin korostuu molemmissa teorioissa. (LUC 2012; Kinnunen 2003, 7; Komppula & Boxberg 2002, 10–14, 92)

Palvelut ovat tuotteita, jotka tuotetaan ja kulutetaan samanaikaisesti (Komppula & Boxberg 2002, 10); Melontatuotteen ostaja kuluttaa tuotetta osallistuessaan opastetulle melontaretkelle, kun samalla opas tuottaa palvelua ohjatessaan melojaa. Matkailutuotteen tulee aina olla asiakaslähtöinen, sillä tuotteena toimivan palvelun menestyminen ja kysyntä on asiakkaiden käsissä painottavat sekä Cooper ja Edgett (2005; 30) että Komppula ja Boxberg (2002, 12). Asiakas on suuressa roolissa läpi tuottamisprosessin, jonka aikana tuotteen tulisi tarjota oikea määrä lisäarvoa asiakkaalle sen mukaan kuinka paljon asiakas on joutunut uhraamaan saadakseen unohtumattoman kokemuksen. Hyvin tuoteistetun palvelun tulee kertoa asiakkaalle kaikki tarvittava tieto ilman vaivannäköä. Tuotteen koko sisältö, sen hinta ja helppo saavutettavuus tekevät ostamisprosessin helpommaksi. Tuotteeseen tulisi kehittää jokin ainutlaatuinen ominaisuus, jotta se herättäisi mielenkiintoa yhä laajemmin. Ainutlaatuisuus ei kuitenkaan tarkoita, että tuotteen pitäisi olla moderni tai mutkikas, sillä helppokäyttöisyys on aina vahvuus. (Kinnunen 2003, 7; Komppula & Boxberg 2002, 21; Parantainen 2007, 51–72)

3.2 Tuotteistamisprosessi

Tuotteistaminen on jonkin fyysisen ympäristön sekä ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien kehittämistä halutuiksi kokemuksiksi. Matkailutuotteen tuotekehitys kohdistuu usein jo olemassa olevien tuotteiden uudistamiseen ja parantamiseen, mutta innovaatioiden kehittäminen eli kokonaan uusien tuotteiden ideointi on yksi mahdollinen tuotekehitysvaihtoehto. Usein tietylle yritykselle täysin uudet tuotteet ovat jo markkinoilla olevia, mutta kyseiselle yritykselle uusia tuotteita. Vähäiset muutokset tuotteissa ovat osa jatkuvaa tuotekehitystä, jotka toisaalta saattavat merkitä asiakkaalle hyvinkin paljon. Jatkuva tuotekehitys on välttämättömyys matkailuyrityksille, sillä tuotteet eivät menesty markkinoilla ikuisesti. Lisäksi kilpailu matkailumarkkinoilla on huomattavaa, minkä takia menestymisen avaimet piilevät tarjonnan laadussa ja laadun kehityksessä. Tuotekehityksessä on otettava huomioon paitsi asiakkaat myös paikalliset sekä yritykset, joiden kanssa verkostoidutaan. (LUC 2012; Kinnunen 2004, 29; Komppula & Boxberg 2002, 93-94; Parantainen 2007, 11.)

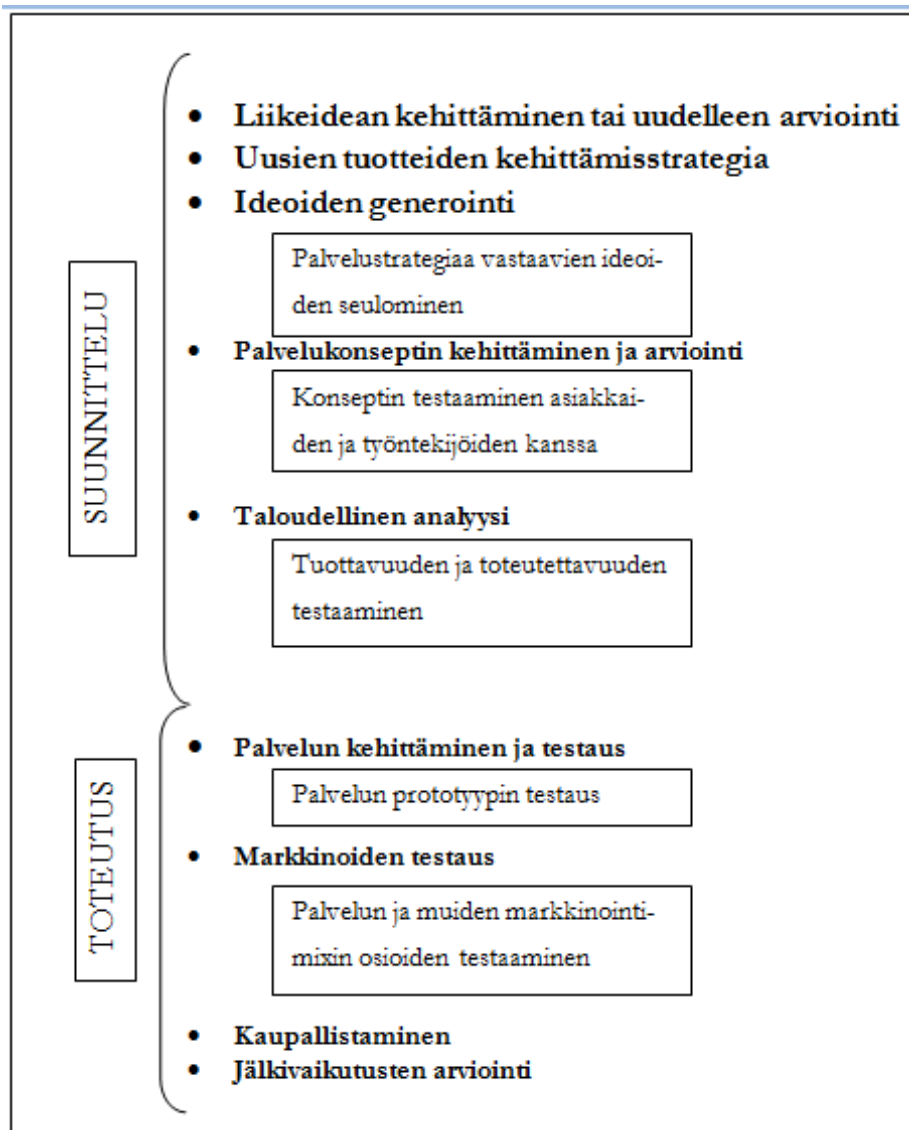
Tuotekehitysprosessin kuvataan sisältävän kaksi vaihetta, suunnittelu- ja toteutusvaiheen. Ensimmäinen vaiheista keskittyy yrityksen toimintaan ja kehitysideoihin kun toisessa

osassa kehitetään palveluita ja testataan niiden toimivuutta. Matkailutuotteen kehitysprosessi on ainutlaatuinen, joten sen kuvaaminen ja prosessimalleihin sijoittaminen on monimutkaisempaa kuin konkreettisten tuotteiden. Tuotekehitysmalli antaa kuitenkin hyvän pohjan matkailutuotteen kehitysprosessille. Seuraavassa esitellään Zeithalmin ja Bitnerin (mukaillen Komppula & Boxberg 2002, 98) tuotekehitysprosessi selkeyttävän mallin avulla. Vertailukohteena käydään läpi myös Komppulan ja Boxbergin (2002) matkailutuotteen tuotekehitysprosessi, joka toisaalta muistuttaa suurilta osin Zeithalm:n ja Bitnerin mallia, mutta syventyy juuri matkailutuotteen kehitykseen.

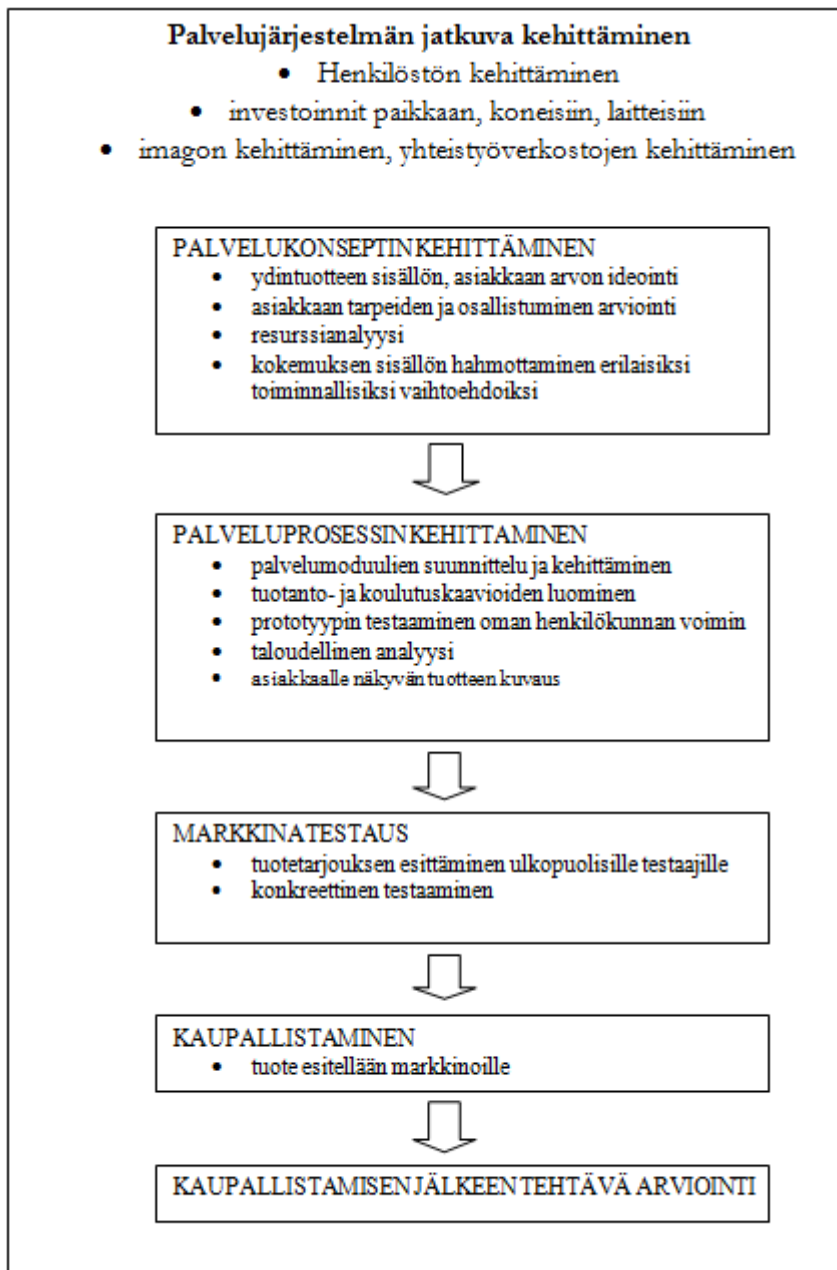
Zeithalmin ja Bitnerin tuotekehityksen mallissa (kuvio 4, s. 11) prosessi lähtee käyntiin ideoinnista, kokonaan uuden idean kehittamisestä tai jo olemassa olevan idean uudelleen arvioinnista. Samaan aikaan Komppula ja Boxberg painottavat (kuvio 5, s. 12) palvelujärjestelmän jatkuvaa kehittämistä, sisältäen henkilöstön kehittämisen, investoinnit sekä imagon ja yhteistyöverkostojen kehittämisen, on ensimmäinen askel kohti tuotekehitystä. Edellisten ollessa kunnossa, voidaan prosessissa lähteä molempien mallien mukaan eteenpäin ottamalla selvää asiakkaiden tarpeista ja odotuksista, mikä lopulta johtaa tuotteen sisällön ideointiin. Zeithalm ja Bitner havainnollistavat, että idean perustana tulee olla sopivuus yrityksen nykyiseen toimintastrategiaan. Näin palvelukonsepti kehitetään ja arvioidaan, sekä yksityiskohdat, jotka ovat sopimattomia, karsitaan pois lopullisesta konseptista. Edellisen ollessa tärkeä myös Komppulan ja Boxbergin mukaan, he kuitenkin lisäksi pitävät ideointivaiheessa tärkeänä tuotteen oletettua asiakkaalle tuottamaa arvoa sekä tuotteen tarkkaa segmentointia. Tämän lisäksi yrityksen resurssit kuten henkilökunnan osaaminen sekä käytössä olevat laitteet ja välineet on otettava huomioon.

Kun Zeithalmin ja Bitnerin mallin mukaan seuraavaksi edetään konseptin testaamiseen asiakkaiden ja työntekijöiden toimesta, kehittävät Komppula ja Boxberg yksityiskohtaista palveluprosessia. Heidän mukaan palveluprosessikaavion luominen on tärkeä elementti yritykselle. Palveluprosessin kehityksen aikana tuote testataan henkilökunnan toimesta. Mallit osoittavat, että tuotteen testaamisen jälkeen tulee tehdä taloudellinen analyysi kannattavuuden selvittämiseksi. Taloudellisen arvioinnin perusteella päätetään otetaanko palvelu käyttöön. Jos palvelun arvioidaan lisäävän tuottoa ja olevan hyödyksi yritykselle, siirrytään Zeithalmin ja Bitnerin prosessissa toteutusvaiheeseen, kun taas Komppulan ja

Boxbergin mallin mukaan edetään asiakkaalle näkyvän tuotteen kuvaamiseen. Zeithalmin ja Bitnerin tuotekehitysmallin toteutusvaiheen ensimmäinen on kehittää palvelukonsepti ja testata sen toimivuus, jonka jälkeen tuote viedään markkinoille testattavaksi. Myös Komppulan ja Boxbergin mukaan seuraavaksi siirrytään markkinatestaukseen. Testauksen jälkeen tuote on valmis lanseerattavaksi matkailumarkkinoille, kaikkien asiakkaiden saataville, havainnollistavat sekä Komppula ja Boxberg että Zeithalm ja Bitner. Kaupallistamisen jälkeen tuotteen menekki, hyöty ja asiakastyytyväisyys pyritään arvioimaan.

Kuvio 4. Uuden palvelun kehitysprosessi (Zeithalm & Bitner 2000, teoksessa Komppula & Boxberg 2002, 98)

Kuvio 5. Matkailutuotteen tuotekehitysprosessi (Komppula & Boxberg 2002, 99)

Edellä käsiteltyjen tuotteenkehitysmallien kulut ovat hyvin samanlaiset. Komppulan ja Boxbergin mallin sovellettavuus melontatuotteen kehittämiseen on yksityiskohtaisemman etenemisen vuoksi helpompaa. Mallissa painotettu asiakaslähtöisyys samoin kuin palveluprosessin kokonaisuuden kehittäminen jo suunnittelu vaiheessa ovat tärkeitä seikkoja. Tämän melontatuotteen kehitysprojektin puitteissa keskitytään vain tuotekehityksen suunnitteluvaiheen osa-alueisiin. Edellä esitellyt mallit toimivat malleina Tainionvirran tuotteenkehitysprosessissa siinä määrin kuin on mahdollista.

Melontatuotteen kehittäminen perustuu reitteihin sekä tarvittaviin välineisiin. Tietty reitti on yksittäinen melontatuote. Lisäksi suuremman alueen kattava reittiverkosto on tuote. Tämä melonta-alueeksi kutsuttu verkosto sisältää useita reittejä rajatulla maantieteellisellä alueella. Melontatuotteen kehittäminen sisältää myös karttamateriaalin tekemisen reiteistä tai reittiverkostoista, joiden avulla omatoiminen melonta mahdollistuu (MEK 2011).

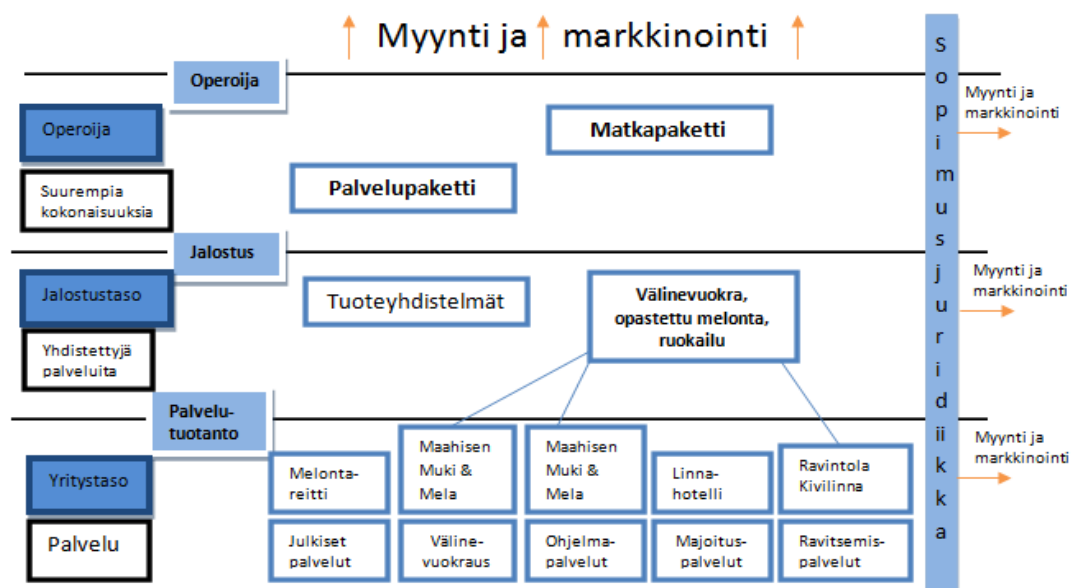
Tainionvirran melontatuotteen kehittämisen tavoitteena on uudistettu ja tarjonnaltaan entistä laajempi ja laadukkaampi kokonaisuus, johon yhdistetään lähiympäristön tarjontaa. Kehittämisen pohjalta pyritään lisäämään tuotteen kysyntää ja nostattamaan kilpailua kyseisillä markkinoilla. Komppula ja Boxberg (2002) tuovatkin kirjassaan esille, että yleisiä syitä tuotekehitykseen ovat lisämyynnin tavoittelu ja muutokset markkinatilanteissa, kysynnässä tai kilpailutilanteissa. Seuraavassa käsitellään yksityiskohtaisemmin tuotekehityksen osa-alueita, joihin opinnäytetyön tekijän toimesta puututaan ja, jotka ovat Tainionvirran melontatuotteen kehityksen kannalta tärkeitä.

3.2.1 Verkostomainen tuotekehitysprosessi

Verkostomainen tuotekehitysprosessi perustuu tiiviiseen yhteistyöhön eri sektoreiden ja yritysten välillä. Verkostoituminen tuo hyödyn usealle yritykselle ja tekee toiminnasta kokonaisvaltaista, koko aluetta koskevaa (Oske 2012). Melontamatkailu vaatii verkostomaisen tuotekehitysprosessin, sillä tuotteen rakentaminen edellyttää useiden palveluntarjoajien sitoutumista. Julkisen sektorin vastuulla on yleensä reitistöjen huolto ja ylläpito. Lisäksi kartat ovat usein erilaisten julkisen sektorin hankkeiden tuotoksia. Yksityisen ja kolmannen sektorin toimijat työskentelevät läheisessä yhteistyössä julkisen sektorin kanssa. Näin ollen esimerkiksi urheiluseurat huolehtivat reittien kunnossa pidosta. Paikalliset yritykset antavat oman panoksensa verkoston yhteistyölle tarjoamalla tarvittavia palveluja kuten majoitusta, välinevuokrausta sekä kuljetus- ja ohjelmapalveluja (MEK 2011a). Tuotteen markkinointi hoidetaan tavallisimmin yhteistyöprojektina. Verkostoituessa on tärkeää ottaa huomioon kaikkien osapuolten arvot, asenteet ja odotukset, jotta yhteistyö sujuisi ongelmitta. (Verhelä & Lackman 2003, 87)

Melontatuotetta voidaan lähteä rakentamaan välttämättömistä palveluista. Reitin on oltava houkutteleva sekä helposti saavutettava. Saavutettavuuteen kuuluu helposti saavutettavan sijainnin lisäksi helppo ja vaivaton pääsy vesille. Kanoottien nosto- ja laskupaikko-

jen tulisi olla hyväkuntoisia sekä sijaita useissa paikoissa joen varrella. Yksi peruspalvelu melontatuotteen kannalta on välinevuokraus. Usein välineiden vuokraajat eli melojat tarvitsevat kuljetuksen melontapaikalle sekä itselleen että vuokratuille välineille. Lisäksi mahdollisuus opastettuun melontaan tulisi olla tarjolla. Näin ollen myös ohjelmapalvelut ovat osa melontatuotteen peruspalveluita. Tuotteen ympärille voidaan rakentaa lisäpalveluja tarjoamalla tuotetta, johon sisältyy muun muassa majoittuminen. Ravintolapalveluita on myös hyvä kartoittaa, sillä niiden merkitys on suuri varsinkin yöpyville asiakkaille. Näin rakentuvat tuoteyhdistelmät, joissa ovat verkostoituneena usean alan yrittäjät. Alla oleva kuvio 6 havainnollistaa, miten Tainionvirran alueen erilaisten yritysten palvelut yhdistetään ja kootaan tuoteyhdistelmiksi. Melontavälineitä sekä opastettua melontaa tarjoaa Retki- ja ohjelmapalvelu Maahisen Muki & Mela. Näihin peruspalveluihin liitetään majoitus Hartolan Linna-hotellissa. Mukavan melontakokemuksen saavuttamiseksi on melontareitin vielä oltava hyvässä kunnossa. Näin verkostomaisen toiminnan tuloksena voidaan tuoteyhdistelmät jalostaa ja tuoda markkinoille matkapaketteina.

Kuvio 6. Verkostomainen tuotekehitys (mukaillen Kirsi Mikkola, Sähköinen liiketoiminta Oy)

Melontatuotetta ajatellessa on ohjelmapalveluilla suuri merkitys, jotta asiakkaalle voidaan tarjota monipuolisia opastettuja tuotteita. Matkailussa yleisesti matkakohteiden myynti ja markkinointi eivät nykyään enää käsitä vain ympäristöä ja majoituspalveluita. Näin ollen seikkailuja ja aktiviteetteja tarjoavat ohjelmapalveluyritykset ovat haluttuja matkakohteis-

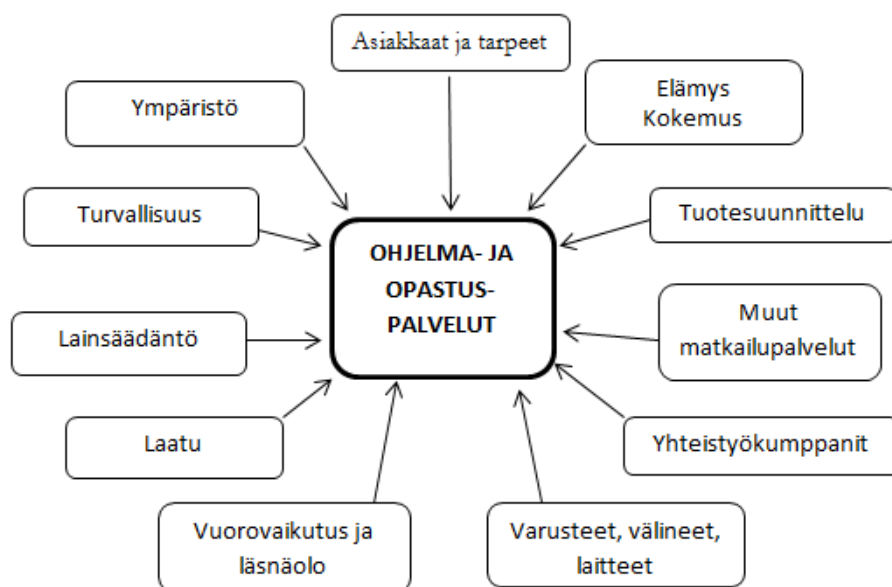
sa. Ohjelmapalvelut ovat olennainen osa matkailuelinkeinoa ja verkostoitumista, ja niiden merkityksen oletetaan kasvavan tulevaisuudessa. Seuraavassa kappaleessa paneudutaan hieman syvemmin ohjelmapalveluiden tuotantoon; mitä ne ovat ja mikä on niiden tarkoitus matkailussa sekä erityisesti melonnassa.

3.2.2 Matkailun ohjelmapalvelut

Ohjelmapalvelut ovat tiettyyn teemaan perustuvia joko passiivisia, puoliaktiivisia tai aktiivisia palveluja. Matkailun ohjelmapalveluiden kuvataan olevan toiminnallinen osa matkatuotetta, jotka voivat vaikuttaa suuressakin määrin matkailijan ostopäätökseen; aktiviteettitarjonta toimii usein matkakohteen vetovoimatekijänä. Ohjelmapalvelut määritellään yleensä eri aktiviteetteihin perustuvasti. United Nations World Tourism Organization (UNWTO 1993 teoksessa Verhelä & Lackman 2003, 16) jakaa määritelmässään ohjelmapalvelut vesi- ja ranta-aktiviteetteihin, talviaktiviteetteihin, luontomatkailuun, sosiaaliseen elämään sekä kilpailuihin. Suomen markkinoilla määritelmä on jaettu kahdeksi osaksi, joista ensimmäiseen sisältyvät harrastus- ja virkistysaktiviteetit ja toiseen kulttuuri- sekä taidepalvelut. Näistä ensimmäiseen on kuvattu kuuluvan luontoaktiviteetit, rakennetut aktiviteetit kuten eläintarhat tai huvipuistot sekä kilpailutapahtumat (Hemmi & Vuoristo 1993 teoksessa Verhelä & Lackman 2003, 17). (Verhelä 2007, 16–17; Verhelä & Lackman 2003, 16) Melontapalveluiden tarjoaminen on luontoteemainen aktiviteetti, joka Tainionvirran tapauksessa voi olla passiivinen tai aktiivinen palvelu. Passiivinen ohjelmapalvelu tarkoittaa reitin omatoimista melomista kun taas aktiivinen palvelu on opastettu melontaretki.

Ohjelmapalveluihin liitetään usein elämyksen kokeminen. Matkailun ohjelmapalveluiden sanotaan sisältävän matkan kaikki osat, jotka eivät kuulu majoitus-, ravitsemis- tai kuljetusjärjestelyihin. Suurimman osan alan palveluista tarjoavat ohjelmapalveluyritykset sekä yksityisyrittäjät. Muita tarjoajia ovat muun muassa hotellit, ravintolat, kunnalliset ja alueelliset matkailuorganisaatiot sekä matkanjärjestäjät. Tuotteiden monipuolistuminen ja asiakkaiden tiukentuvat vaatimukset vaikuttavat siihen, että ohjelmapalveluiden tuottajat erikoistuvat tiettyihin teemoihin ja aktiviteetteihin. Seuraavassa käsitellään tekijöitä, jotka tulisi ottaa huomioon ohjelmapalveluja toteuttaessa.

Alla oleva kuvio 7 havainnollistaa ohjelmapalvelujen tuottamiseen tarvittavia tärkeitä elementtejä. Ohjelmapalvelujen osto- ja kuluttamisprosessin lähtökohtana ovat asiakkaat ja heidän tarpeensa. Ohjelmapalveluita käyttäessään matkailija pyrkii saamaan uusia kokemuksia tai elämyksiä. Tuotesuunnittelun tulee pohjautua kyseisiin tarpeisiin. Lisäksi verkostoituminen ja yhteys muihin matkailualan toimijoihin on otettava huomioon tuotesuunnittelussa aivan kuin aikaisemmassa kappaleessa jo mainittiin. Ohjelmapalvelujen tarjoamiin aktiviteetteihin sisältyy teknisiä osia, joita ovat varusteet, välineet ja laitteet. Niiden käyttöön ja aktiviteettien ohjaamiseen yhdistetään palveluhenkilöstön läsnäolo ja vuorovaikutus.

Kuvio 7. Ohjelmapalvelun toteuttamiseen vaikuttavia tekijöitä (Verhelä & Lackman 2003, 8)

Laadulla on tärkeä rooli ohjelmapalveluissa, sillä laatu takaa hyvän kokemuksen asiakkaalle; laadukas tuote täyttää asiakkaan vaatimukset ja odotukset. Tärkeä osa laatua ovat myös turvallisuus, lainmukaisuus sekä ympäristövastuullisuus. Ohjelmapalvelun oppaan on hallittava turvallisuusmääräykset ja toimittava niin, että myös asiakkaat noudattavat määräyksiä. Ohjelmapalveluihin liittyy lisäksi tiukka lainsäädäntö, jonka tarkoituksena on pitää huolta asiakkaiden ja sidosryhmien eduista sekä turvallisuudesta. Säädösten avulla turvataan myös elinkeinon toimintaedellytykset. Suomessa toimivia yrityksiä, jotka pyrkivät vaikuttamaan matkailuelinkeinon lainsäädäntöön tekemällä yhteistyötä valtion kanssa, ovat muun muassa SME (Suomen matkailuelinkeino ry) sekä SMAL (Suomen matkatoimistoalan liitto ry). Suomessa matkailullinen vetovoima perustuu luontoon ja aktiivi-

teetteihin luonnossa. Ympäristön huomioiminen onkin tärkeää ohjelmapalveluja toteuttaessa. (Verhelä & Lackman 2003, 8 – 9, 34)

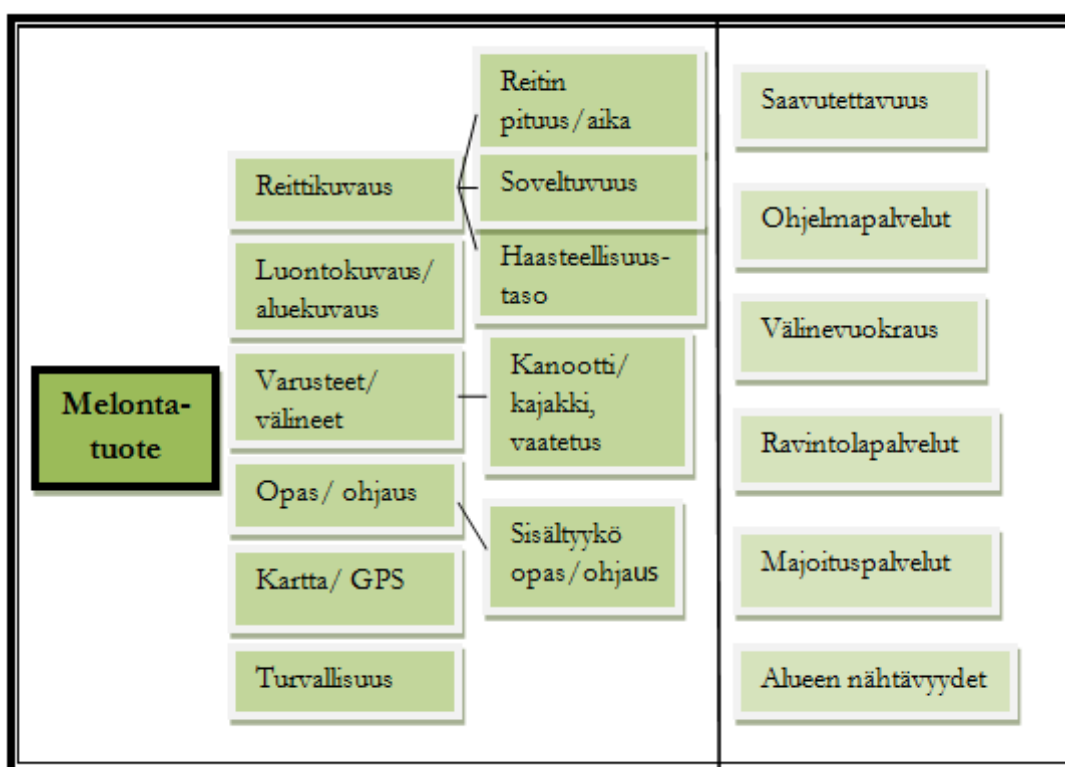
Melontapalveluita tarjoavan ohjelmapalveluyrityksen on huomioitava kaikki edellä mainitut kohdat, jotta palvelun kokonaisuus on toimiva ja houkutteleva. Perinteisen melontaretken ympärille voi helposti rakentaa elämyksen ja ainutlaatuisen kokemuksen jokaisella kerralla. On tärkeää, että asiakkaalle voidaan tarjota turvalliset ja toimivat melontavälineet sekä ammattimainen ohjeistus niiden käytön helpottamiseksi. Melontatuotteen laadusta puhuttaessa painotetaan usein monipuolista luontokokemusta, ympäristöystävällisyyttä sekä turvallisuutta. Laatuun ja ympäristöystävällisyyteen palataan vielä myöhemmässä kappaleessa. (MEK 2010a)

3.2.3 Tuotekuvaus

Asiakkaalle näkyvä tuotekuvaus on tärkeä kontaktin lähde ja ensimmäinen osa tuotteen markkinointiviestintää. Kuvaamalla tuotetta tuodaan asiakkaan tuottamaa arvoa esille. Lisäksi kuvauksella pyritään herättämään asiakkaan mielenkiinto. Tuotekuvauksen ilmausten tulee olla mielikuvia herättäviä, joissa nousevat esille asiakkaan odotukset. Luontoaktiiviteettien harrastajilla on erilaiset motiivit lähteä harrastamaan tiettyä lajia, minkä vuoksi tuotekuvauksilla on tärkeä rooli houkuttimena. Vaeltajat hakevat reiteiltä oppimis- ja tarkkailukokemusta, kun taas pyöräilijöiden päämääränä on tutustua uusiin, hiekkien tuntemattomiin paikkoihin sekä ihmisiin. Melojien keskuudessa korostuu moniaistisuus, aistikokemukset. Käden uittaminen vedessä, aaltojen liplatus vasten kanoottia tai lintujen äänien kiiriminä pitkin veden pintaa ovat oivallisia kuvauksia, jotka tuovat elämyksellisen mielikuvan melojille. (Leo 2012; Komppula & Boxberg 2002, 111; MEK 2011b)

Seuraavan sivun kuvioista 8 on nähtävissä, mitä tuotekuvauksen tulee ilmoittaa asiakkaalle melontatuotteen kohdalla. Kuvio pohjautuu Komppulan ja Boxbergin malliin matkailupalvelupaketin kehittämiseksi (Komppula & Boxberg 2002, 25). Kuvion ensimmäinen taso kuvaa yksityiskohtia, jotka ovat ensisijaisia tuotteen vaikuttajia, kun taas oikeasta reunasta löytyy tärkeitä lisäyksiä tuotteeseen. Tarkka reittikuvaus on keskeisessä asemassa, kun tuotetta lähdetään kuvaamaan. Reittikuvauksen tärkeitä osia ovat reitin pituus ja

sen melomiseen kuuluva keskimääräinen aika, vaativuustaso sisältäen soveltuvuuden sekä aluekuvaus, johon liitetään mahdolliset joki-, järviosuudet, kanto-osuudet sekä levähdys-alueet. Reitin alku- ja loppupisteet sekä niiden saavutettavuus tulee mainita kuvauksessa. Elämyksellinen luontokuvaus on tärkeä, sillä sen merkitys on suuri melonnan harrastajille sekä vetovoimatekijänä reitille. Melojan on hyvä tietää myös opasmahdollisuuksista sekä tarvittavista varusteista, jotta hän osaa varautua oikein. Vielä turvallisuustiedotus on välttämätön. Lisäksi reittikartan sekä mahdollisen GPS -laitteen olemassa olosta kannattaa tiedottaa. Asiakkaan on tärkeä tietää alueen välinevuokrauspalveluista sekä ohjelmapalveluista. Markkinoinnillisessa mielessä kannattaa myös mahdolliset lisäpalvelut tuoda esille, joita tässä tapauksessa ovat muun muassa majoitus- ja ravitsemispalvelut sekä alueen nähtävyydet. (MEK 2011a)

Kuvio 8. Melontatuotteen kuvaus (mukaillen Komppula & Boxberg 2002)

3.2.4 Laatu ja ympäristöystävällisyys

Palvelun laadusta puhuttaessa käytetään yleensä ajattelutapaa, jossa asiakkaan mielipide laadusta saadaan vertaamalla odotettua ja koettua laatua. Berry, Parasuranam ja Zeithalm (1990, teoksessa Komppula & Boxberg 2002, 58) jakaa laadun viiteen kategoriaan, joita ovat palveluympäristö, luotettavuus, reagointialttius, palveluvarmuus ja empatia. Palvelu-

ympäristöön lukeutuvat sekä toimitilat että muut fyysiset elementit. Luotettavuus merkitsee, että yritys pystyy tarjoamaan asiakkaalle virheetöntä ja täsmällistä palvelua ensimmäisestä kerrasta lähtien, ja näin luoda itselleen luotettavuuden imagon. Reagointialttius tarkoittaa palvelualttiutta, joka yrityksen henkilökunnan keskuudessa vallitsee. Välittömät vastaukset asiakkaiden kysymyksiin sekä virheiden nopea korjaaminen ja hyvittäminen ovat osa edellä mainittua osiota. Luottamusta sekä turvallisuutta herättävä henkilökunnan käyttäytyminen on palveluvarmuuden osoittajia, kun taas empatia osioon liitetään asiakkaiden ymmärtäminen sekä asettuminen heidän asemaan (Kompola & Boxberg 2002, 42–46). Asiakkaan kokemus laadusta jakautuu yleensä kuitenkin tekniseen ja toiminnalliseen laatuun, joista tekninen laatu sisältää paikkaan liittyvät tekijät sekä välineet ja toiminnallinen laatu on puolestaan palvelukokemus. Jokainen asiakas kokee laadun erilailla, joten toiselle hyvälaatuinen tuote saattaa olla toiselle laadultaan pettymys. Laatuun liitetään usein soveltuvuus asiakkaan tarpeisiin. (Vilo 2012)

Luontomatkailussa ympäristöystävällisyys tulee esille monin tavoin, sillä matkan syy on useimmiten luonto. Metsähallituksella on käytössä kestävä luontomatkailun periaatteet, joihin tulee kiinnittää huomiota melontatuotetta kehittäessä. Arvostus luontoa kohtaan sekä sen suojeleminen ovat peruspiireita luontomatkailutuotteissa. Luonnossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että ympäristön kuormitus pysyy mahdollisimman alhaisena, minkä vuoksi tulee melojankin toimia luonnon ehdoilla. Luontomatkatuotteilla tulisi pyrkiä lisäämään sekä asiakkaiden että paikallisten hyvinvointia. (Metsähallitus 2012)

Nimenomaan melonnassa ympäristöystävällisyyteen pyritään valmistamalla karttoja, jotka ovat luonnonmateriaalia. Kartat tehdään yleensä veden ja pakkasen kestäviksi, mutta ne tehdään materiaalista, joka hajoaa oltuaan kauan maassa tai vedessä. Melontareittien taukopaikoilla koetetaan sääntötaulukojen avulla kertoa melojille, että on tärkeää toimia luonnon ehdoilla ja pitää paikat siistinä. Lisäksi muita ympäristössä olevia tulee kunnioittaa. Eläinkunnan lisäksi on otettava huomioon alueella asuvat ihmiset. Vaikka vesistöjen yleiset käyttöoikeudet sallivat vesistöissä kulkemisen, on se tehtävä järjen mukaisin edellytyksin niin, että ei häiritse kanssa eläjiä. (Finlex 2012; MEK 2011c)

4 Melontamatkailun kehittäminen ja trendit

Tämän kappaleen tarkoituksena on päästä sisällä kesäisen aktiviteetin melonnan ulottuvuuksiin. Ensimmäisenä kuvaillaan itse harrastusta ja sen kehittymistä historian saatossa, jonka jälkeen paneudutaan melonnan eri kategorioihin. Seuraavaksi päästään tutustumaan melonnan matkailulliseen merkitykseen ja mahdollisuuksiin Suomen matkailumarkkinoilla. Tämän kappaleen myötä lukija saa myös käsityksen melontamatkailun volyymeista sekä asiakaskunnasta Suomessa. Melontamatkailutuotteet tulevat tutuiksi sekä opastetun että omatoimisen melonnan ja case-esimerkin esittelemisen kautta. Lopuksi paneudutaan matkailutuotteen jakelukanaviin ja niiden käyttöön.

4.1 Melonta

Melonta on monipuolinen ja virkistävä aktiviteetti, johon usein yhdistetään hyvä seura ja kaunis luonto. Se on koko perheelle soveltuva, edullinen ja ekologinen liikkumismuoto. Puhuttaessa melonnasta tuodaan usein myös sen terveysvaikutukset esille. Melonnan historia ulottuu kauas menneisyyteen, jolloin liikkumisen tarpeeseen kehitettiin monenlaisia aluksia. Nykyaikainen kanootti on peräisin intiaaneilta sekä eskimoilta, jotka ovat ajan myötä sen kehittäneet. Kanootin mallista on vuosien saatossa kehitetty vielä nykyaisempi alus, kajakki. Melontaharrastus on rantautunut Suomeen vasta sata vuotta sitten. Ensimmäinen melontaseura Kanotklubb perustettiin 1925 ja seitsemän vuotta myöhemmin perustettiin Suomen kanoottiliitto. Tällä hetkellä Suomessa on kymmeniä kunnallisia melontaseuroja. Melonta yleistyy ja kehittyy harrastuksena koko ajan ja sen kehityksen odotetaan jatkuvan. (Melonta.fi 2012; Suomen kanoottiliitto 2011a)

Melonta voidaan harrastaa monella eri tapaa. Usein se jaetaan neljään kategoriaan, retki-, virkistys-, kunto- sekä koski- ja jokimelontaan. Retkimelonta on useasta päivästä jopa viikkoihin kestävästä melonnan ja retkeilyn yhdistävää luontomatkailua, jonka sanotaan parantavan suunnistustaitoja sekä luontosuhdetta. Virkistysmelonta on nautinnollista luontoon tutustumista omilla ehdoilla. Sekä retki- että virkistysmelonnessa voidaan käyttää retki-, meri- tai avokanootteja. Fyysisen kunnan parantamiseen ja ylläpitämiseen sopii parhaiten kuntomelonta, jota suositellaan harrastavan kuntokajakilla, mutta myös retkikajakilla tai avokanoottia sopii käyttää. Koski- ja jokimelonta opettaa lajin hallintaa sekä

vesistöissä kulkemista. Kyseinen melonnan laji jaetaan useisiin niin sanotusti ”extreme” -lajeihin, kuten pujotteluun. Pujottelu onkin melonnan muoto, jota nähdään myös olympialaisissa. (Melonta.fi 2012; Suomen kanoottiliitto 2011b; Suomen latu 2011; Verhelä & Lackman 2003, 119–120; Weir 2010, 13–26)

Melonnan alkuun on kivutonta päästä, mutta valmiiksi tuskin koskaan tulee. Melonta on täynnä haasteita; joissain olosuhteissa se on haastavaa, mutta toisissa helppoa. Se voi olla joutuisaa tai rauhallista aalloilla keinumista. Sen kuvataan olevan turvallista, mutta rajoja etsimällä siihen saa lisättyä ”läheltä piti” -tilanteita. (Melonta.fi 2012; Suomen kanoottiliitto 2011b)

4.2 Melonnanmatkailun volyymit

Suomen monipuoliset vesistöt tarjoavat erinomaisen ympäristön melonnalle, mutta maamme tunnettuus melontamaana on vielä suhteellisen heikko. Lisäksi nykyisten melontatuotteiden saatavuus on niukkaa. Tuhansien järvien maana Suomen melonta tarjontaan kuuluu kuitenkin useita korkealaatuisia kohteita, joista useat sijaitsevat kansallispuistoissa. Järvien lisäksi lukuisat joki-, koski- ja merialueet soveltuvat mainiosti melontaan. Melontamatkailu on kansainvälisesti kasvussa, minkä vuoksi Suomen vielä tuntemattomat mahdollisuudet tulisi markkinoida kaikkien saavutettavaksi. (MEK 2011a; Suomen latu 2011)

Kansainvälisestikin tärkeitä melontamatkailukohteita maassamme ovat Linnansaaren sekä Koloveden kansallispuistot, jotka ovat tuotteistamisen myötä houkutteleet enemmän melontamatkailijoita. Aktiviteettiselvityksen (Ellare 2008, teoksessa MEK 2011a) mukaan Suomen melontatuotetarjonta on laaja ja karttoja on valtavasti, mutta niiden kaupallistaminen on vielä tekemättä. Näin ollen pienten toimijoiden tulisi yhdistää resurssejaan, jotta tuotekokonaisuudet saataisiin markkinoille (MEK 2011a). Kansallisen liikuntatutkimuksen 2009–2010 (2011) mukaan melonnan suosio kasvaa vuosi vuodelta lähes kaikissa ikäryhmissä. Tutkimus osoittaa, että 19 – 65-vuotiaiden melonnan harrastajien määrä on kasvanut 7 500:lla vuosien 2002 ja 2010 välisenä aikana. Seuraavan sivun taulukosta 1 on havaittavissa melonnan suosion kasvu useamman vuoden ajalta. Tutkimustuloksista on lisäksi havaittavissa, että melonnan potentiaalisten harrastajien määrä

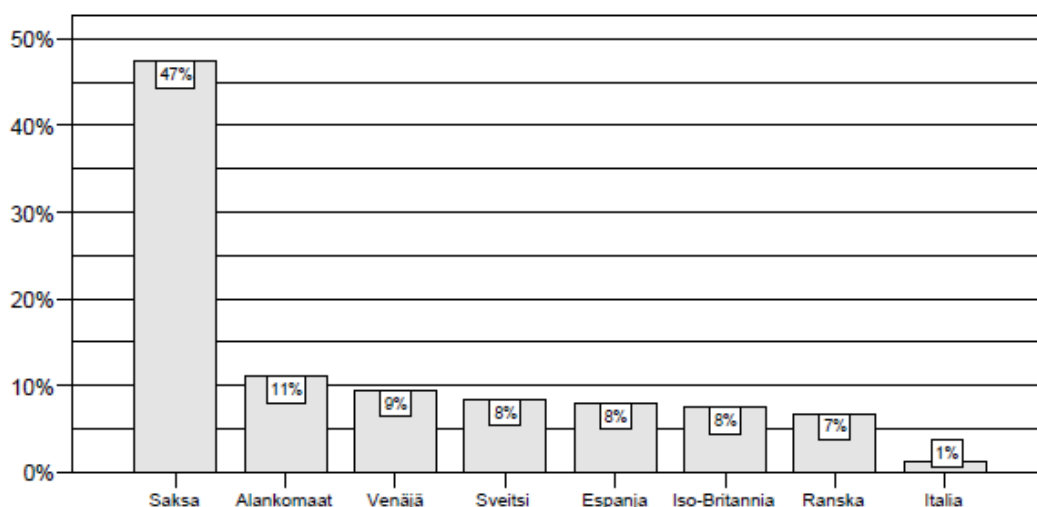
on noussut 50 prosentilla vuosista 2005–2006 vuoteen 2010 mennessä. Potentiaalinen harrastaja on tässä tapauksessa henkilö, joka on tutkimuksessa nimennyt melonnan lajiksi, jota haluaisi harrastaa, mutta syystä tai toisesta se ei mahdollista kyseisellä hetkellä. (Kansallinen liikuntatutkimus 2009–2010 2011)

Taulukko 1. Lajien harrastajamääriä 19–65 –vuotiaiden keskuudessa.

	1994	1997–98	2001–02	2005–06	2009–10
Melonta	9 500	13 000	18 500	22 000	26 000

Lähde: (Kansallinen liikuntatutkimus 2009–2010 2011, 16)

Melontamatkailijat jaetaan kahteen asiakasryhmään, kokeilijat ja tosiharrastajat. Tällä hetkellä matkailullisesti merkittävämpiä ovat kokeilijat. Suomen melontamatkailun kansainvälinen kehitys tähtää saksankielisiin Euroopan maihin (Saksa, Itävalta, Sveitsi) sekä Benelux-maihin. Näiden päämarkkina-alueiden lisäksi potentiaalisia maita ovat Iso-Britannia ja Espanja. Jo vuosien ajan huomattavaa markkinakasvua osoittava maa on Venäjä. Alla oleva kuvio 9 havainnollistaa Suomeen saapuvien melojien lähtömaat sekä kertoo prosentuaalisesti mistä suurin osa melojista tulee rajahaastattelututkimuksen (2004, 2005) mukaan. Kuvio kertoo, että lähes puolet Suomen kansainvälisistä melontamatkailijoista ovat saksalaisia sekä toiseksi isoimmaksi ryhmäksi muodostuvat Alankomaista tulevat melojat. Vain kahden prosentin päässä alankomaalaisista ovat venäläiset sekä kolmen prosentin päässä sekä Sveitsi, Espanja että Iso-Britannia. Seitsemän prosenttia kaikista melojista tulee Ranskasta ja yksi prosentti Italiasta. (MEK 2011b)

Kuvio 9. Suomeen tulevien melojien lähtömaat (Rajahaastattelututkimus 2004 ja 2005, teoksessa MEK 2011b)

Matkailun edistämiskeskuksen toimesta toteutetun Kansainvälisen luontomatkailututkimuksen (2010) melontaosion mukaan yli puolet vastaajista suosii lomatyypeistä aktiiviteettilomia. Tärkeimpiä tekijöitä aktiviteettimatkakohdetta valitessa on turvallisuus ja luonto, mutta myös aktiviteettien laatu ja laadukkaat välineet on merkittäviä tekijöitä. Suosituimmat kohteet, joihin kansainväliset melonnanharrastajat Suomessa matkaavat ovat Järvi-suomi ja Kainuu. Näiden lisäksi myös Häme ja Keski-Suomi vetävät puoleensa melojia. Vastaajista 30 prosenttia kertoo kuluttavansa kahdesta kolmeen päivää aktiviteettien parissa ja 26 prosenttia neljästä seitsemään päivään. Harrastajista noin puolet (54 prosenttia) ovat miehiä, jolloin naisten osuus on 46 prosenttia. Luontomatkailututkimuksen mukaan melontamatkaajat kannattavat hotellimajoitusta kasvavassa määrin, mutta mökkimajoituksen suosio pysyy yhä korkeana. Kyselyyn vastaajista 21 prosenttia suosii hotellimajoitusta, 19 prosenttia majoittuu mieluusti lomamökissä tai loma-asunnossa ja 11 prosenttia mökkikylässä tai lomakylässä. Lisäksi seuraavat 11 prosenttia suosii leirintäaluetta tai autiotupaa. Muita majoitusvaihtoehtoja kannatettiin muutamalla prosentilla. (MEK 2011b; MEK 2010)

Kilpailu melontamarkkinoilla kasvaa koko ajan uusien tuotteiden myötä. Suomen pahimmaksi kilpailijaksi nostetaan naapurimaamme Ruotsi, sillä paremman saavutettavuuden ansiosta se pystyy tarjoamaan tuotteitaan suhteellisin edullisesti. Tuotteet itsessään eivät eroa merkittävästi Suomen tarjonnasta. Ruotsin lisäksi toinen kesä-aktiviteetti maana nouseva, Suomen ja Ruotsin pahimmaksi kilpailijaksi luokiteltu maa, on Puola. Puolan valtteja kyseisillä markkinoilla ovat halvat hinnat, hyvä saavutettavuus, tarkka segmentointi, saksankielen taito sekä vanha kulttuuri ja aktiivisuus luonnon suojelussa. Laadultaan Puolan melontatuotteet eivät kuitenkaan yllä Pohjoismaiden tasolle. Toisena heikkoutena melontatuotteissa on maan turvallisuuden taso. Kansainvälisesti suosittuja melontakohteita sijaitsee jokaisessa maanosasta. Euroopassa yksi suosituimmista melontamatkailukohteista on Ranska, jossa monipuoliseen melontatarjontaan sisältyy luontokokemuksia sekä joki- että merialueilla. (Canoeing 2012; MEK 2011b; MEK 2012)

4.3 Melontamatkailutuotteet

Melontatuotteen tärkein ominaisuus on itse melontareitti. Reittien vetovoimatekijät, kuten monipuoliset luontomaisemat, vaikuttavat tuotteen menestykseen markkinoilla. Näin ollen voitaisiin sanoa, että fyysinen ympäristö on tuotteen tärkein elementti, aivan kuin Smith (1994) teoriassaan toteaa. Melontamatkailutuotteita kehittäessä on kiinnitettävä huomiota useisiin eri yksityiskohtiin, jotka niin sanotusti määräävät asiakaskunnan. Melontareitin vaatavuustaso on yksi olennainen tekijä samoin kuin melonta-alue; sisältääkö melontareitti järvi-, joki- vai koskimelontaa. Edellisen perusteella voidaan päätellä sopii-ko reitti esimerkiksi koko perheelle vai vaaditaanko reitillä osaamista ja kokemusta melonnasta. Kansainvälinen luontotutkimus osoittaa, että yli puolet (60 prosenttia) melojista on halukkaita melomaan 7 – 30 kilometriä päivässä keskivaativia reittejä. Kiinnostavimmaksi melontamuodoksi vastaajat valitsevat jokimelonnasta, mutta myös järvimelonnasta todetaan olevan kiinnostava vaihtoehto. Melontatuotteessa myös paikan saavutettavuus vaikuttaa melojien ostopäätökseen. (Kompplula & Boxberg 2002, 15–16; MEK 2011b; MEK 2012)

Palvelut tuotteen ympärillä vaikuttavat osaltaan tuotteen kysyntään. Matkailijat tarvitsevat miltei aina melontavarusteiden vuokrapalvelujen lisäksi yöpymis- ja ravitsemispalveluja. Tuotetarjonta voidaan suunnata sekä omatoimisille että opastusta haluaville melojille. Ohjelmapalveluita tarjoavien yritysten merkitys on näin ollen suuri. Tuotteet voidaan myös rakentaa erilaisten teemojen pohjalle, joita sitten oppaiden tai karttojen avulla avataan ja tarkennetaan melojalle (Kompplula & Boxberg 2002, 15–16; Lepistö 2011; MEK 2011a). Tainionvirran tuotetarjontaa pyritään laajentamaan sekä omatoimisille melojille tarkoitettulla tuotteella että aloittelijoille tai kokemattomille osoitetulla tuotteella, jossa oppaan merkitys korostuu. Seuraavassa keskitytäänkin hieman tarkemmin omatoimisiin sekä opastettuihin melontatuotteisiin ja niiden eroavaisuuksiin.

4.3.1 Omatoiminen melontatuote

Omatoimisen melontatuotteen tärkeimpiä elementtejä ovat melontavälineet ja -varusteet sekä kiinnostusta herättävä melontareitti. Tämän vuoksi melontakohteessa tulee olla melontavälineiden vuokrauspalveluja, yksityisiä tai yrityksiä. Kaluston, välineiden ja varus-

teiden vuokraamisen lisäksi tuotteeseen voidaan sisällyttää asiakkaiden omien välineiden huoltomahdollisuus. Omatoimisille melojille melontareitin kunto sekä hyvä saavutettavuus ovat puoleensa vetäviä seikkoja. Myös kartan merkitys on suuri, sillä omatoimisessa melontatuotteessa kartta toimii niin sanotusti melojan oppaana. Kartassa tulee näkyä alueen palveluita, kuten yöpymismahdollisuudet, rantautumismahdollisuudet, ravintolat, kahvilat sekä ruokakaupat, mielusti englannin kielelläkin. (Kaartinen 2011; MEK 2011a; Rukapalvelu 2012; Vesiaktiviteetit 2012)

Ennen vesille lähtöä omatoimisetkin melojat saavat perusteellisen opastuksen reittiin, turvallisuuteen, taukopaikkoihin sekä karttaan liittyen. Lisäksi melon oikeaoppinen käyttö, hyvä melonta-asento sekä kanoottiin istuutuminen ja sieltä pois nouseminen kuvataan tarkasti kanootin vuokraajan tai oppaan toimesta. Jos melontareitti sisältää kanootin kanto-osuuksia, tulee asiakkaille kertoa myös kantotekniikasta. Ohjaajan on aina tarkistettava asiakkaan varustus ja turvavälineet, jotta melonnan turvallinen toteuttaminen mahdollistuu. Yleensä omatoiminen melontatuote sisältää myös välineiden kuljetuksen kanootin laskupaikalle sekä niiden noutamisen kanootin nostopaikalta. (Kaartinen 2011; Rukapalvelu 2012; Vesiaktiviteetit 2012)

Omatoimisten melojien kiinnostuksen herättäminen tuotetta kohtaan on tehtävä erinäisillä asioilla. Kokeneiden melojien mielenkiinnon herättävät uusien asioiden ja reittien kokeminen. Luonnon merkitys on suuri melontapäätöstä tehtäessä, joten luontoa on hyvä tuoda esille tuotetta markkinoitaessa. Aivan kuin Komppula ja Boxberg toteaa aiemmin esitellyssä teoriassaan, tärkeä elementti tuotteessa on mielikuva, joka asiakkaalle luodaan. Lisäksi tuotteen saavutettavuus ja sitä kautta ostoprosessin helppous saavat melojat kiinnostumaan tuotteesta. (MEK 2011a)

4.3.2 Opastettu melontatuote

Melontatuote sisältää usein myös opastuksen. Opastetussa melonnassa ohjaaja, joka on koulutuksen tai kokemuksen kautta saanut ammattitaitonsa, on melojien mukana koko retken ajan. Opastettu melontatuote voi olla aloittelijoille tarkoitettu perehdyttäminen melonnan maailmaan tai vaikkapa kokeneille melojille suunnattu usean päivän retki. Tuotteiden vaihtelevuus on suuri kohteesta riippuen. Opastetussa melontatuotteessa

oppaan/ohjaajan merkitys on kuitenkin yhtäläinen. Vuorovaikutustilanne, joka vallitsee läpi opastusprosessin, on ainutlaatuinen, mutta sisältää aina samat piirteet, turvallisuuden luomisen sekä melojien aktivoinnin osallistumiseen. (Kaartinen 2011; Vesiaktiviteetit 2012)

Niin kuin omatoimisessa samoin myös opastetussa melontatuotteessa mahdollisuus melontavälineiden vuokraamiseen on tärkeää. Asiakkaat ovat yleensä matkailijoita, joilla ei ole välineitä omasta takaa. Opastetussa tuotteessa ohjelmapalveluiden merkitys on suurempi kuin omatoimisessa tuotteessa, sillä melontaopastus tarjotaan yleensä kyseisenlaisen yrityksen toimesta. (Kaartinen 2011; Rahko 2011)

Opastettua melontatuotetta kehittäessä on kiinnitettävä huomiota asiaa koskevaan lainsäädäntöön turvallisuutta koskien. Turvallisuuteen vaikuttavat monet eri osatekijät tulee huomioida, jotta palvelutapahtuma koettaisiin turvalliseksi. Suhtautuminen turvallisuusajatteluun ja oppaan sekä melojan asenne ovat suuria tekijöitä turvallisuuden luomisessa. Lisäksi toimintaympäristö, käytettävät välineet ja varusteet sekä turvallisuussuunnittelu ovat tärkeässä roolissa opastettua melontatuotetta toteuttaessa. Turvallisuusvaatimusten lisäksi on huomioitava ryhmäkoot, sillä oppaiden pakollinen määrä määräytyy osallistujien mukaan. Yleinen säädös on, että vesiaktiviteetteja opastaessa alle 10 henkilölle vaaditaan yksi opas, 10 - 20 henkilölle kaksi opasta ja niin edelleen. Vaadittuja turvavälineitä, jotka kanootista tulee vähintään löytyä, ovat ensiapupakkaus sekä jokin tyhjennysväline. (Komppula & Boxberg 2002, 55; Turvallisuusasiakirja 2011; Vesiaktiviteetit 2012)

4.3.3 Case Canoe & Kayaking – Adventures in Ontario

Melontatuotteista voidaan rakentaa monipuolisia reitin ja fyysisen ympäristön mukaan. Tässä kappaleessa tutustutaan hieman Kanadan Ontariossa sijaitsevaan ohjelmapalveluyritykseen, jonka pääasiallinen tuote on melonta. Adventures in Ontario tarjoaa lukuisia melontatuotteita useille eri asiakasryhmille. Tuotteet ovat asiakkaan tarpeeseen yhdestä päivästä useisiin päiviin kestäviä melontaretkiä. Ontariossa voi kokea monipuolisia melontaseikkailuja; useat järvet, joet sekä kosket houkuttelevat melontamatkailijoita ympäri maailmaa. Lisäksi tarjontaan kuuluu merimelontatuotteita. Tuotteet eivät houkuttele vain melomisesta kiinnostuneita vaan myös luontomatkailijoita. Melontaa mainostetaan kei-

nona tutustua Ontarion koskemattomaan luontoon sekä seurata villieläinten elämäntapoja. Kajakkien rakentaminen, luonnon kuvaaminen sekä tutustuminen kulttuuriin ja historiaan ovat osa melontatuotteita. Myös paikallinen ruoka liitetään tuotteisiin usein. (Canoe & Kayak Adventures in Ontario 2012)

Adventures in Ontarion tuotevalikoima on laaja. Alla oleva kuvio 10 antaa käsityksen yrityksen tuotekategorioista. Asiakaskuntaan lukeutuvat aloittelijat, perheet, viikonloppumatkailijat sekä matkailijat, jotka haluavat kuluttaa enemmän kuin viikonloppun meloessa. Lisäksi retket on jaettu kanootti- ja kajakkiretkiin. Asiakkaat voivat valita itselleen sopivat yksityiskohdat laajasta tuotevalikoimasta. Tuotteita on tarjolla aina muutaman tunnin kanoottivuokrasta ”all-inclusive” -paketteihin asti. Tuote voidaan paketoita erilaisista elementeistä millaiseksi vain asiakas sen haluaa. (Canoe & Kayak Adventures in Ontario 2012)

Kuvio 10. Adventures in Ontario (Canoe & Kayak Adventures in Ontario 2012)

4.4 Asiakkaat

Matkailun edistämiskeskuksen Meloen Järvi-suomessa hankkeen mukaan Suomeen tulevat melontamatkailijat voidaan jakaa motiivien perusteella viiteen ryhmään; luontomat-

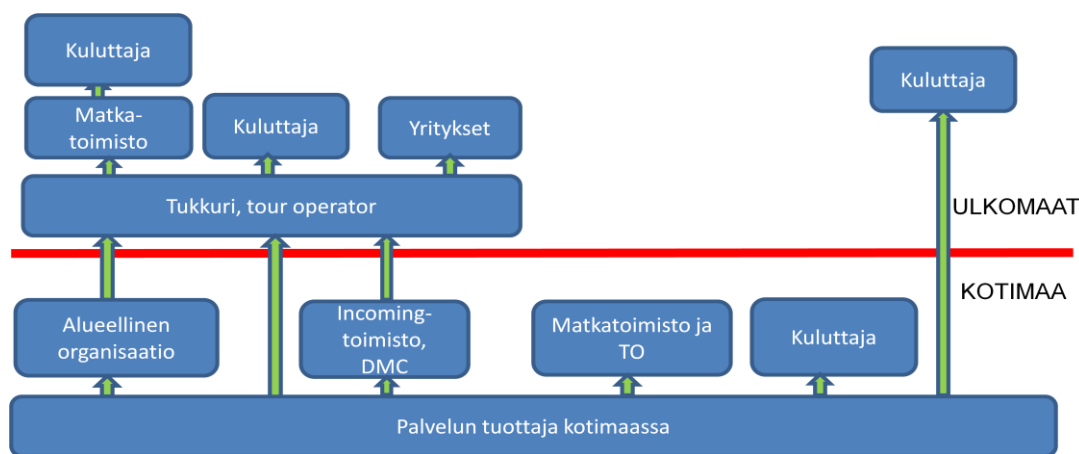
kailijat, rentoutujat, sosiaalisesti orientoituneet, kuntoilijat sekä seikkailijat. Näistä luontomatkailijat muodostavat suurimman ryhmän. Arjesta irtautuminen ja luonnonrauhassa ulkoilu ovat useille melojille tärkeitä elementtejä. Suomeen tuleva tyypillinen melontamatkailija on kotoisin Saksasta tai Alankomaista. Melontakokemuksen suorittaminen tapahtuu yleisimmin ystävän tai ystäväryhmän kanssa. Hän on 25–34 -vuotias mies ja suuntaa ensisijaisesti Järvi-suomeen tai Kainuuseen. Hän kokee jokimelonnan mielekkäimmäksi vaihtoehdoksi ja reitin pituudeksi valitsee 7 – 20 kilometrin pituisen taipaleen. Hän yöpyy matkansa aikana useassa majoituksessa, yleensä hotellissa ja vuokramökissä. Rahaa hän käyttää keskimäärin 36 euroa vuorokaudessa. Suomen hän on valinnut matkakohteekseen aiempien kokemusten perusteella. (MEK 2011b; MEK 2010)

Melontaharrastus yleistyy kaikenlaisten asiakaskuntien keskuudessa vuosi vuodelta. Varsinkin yritysasiakkaat ovat kannustematkojen lisääntymisen myötä nouseva asiakasryhmä. Venäläiset matkustavat yhä enemmän Suomeen ja ovat kiinnostuneempia luontomatkailusta, erityisesti myös melonnasta. Saksankielisistä maista tulevat matkaajat ovat olleet ja ovat edelleen yksi suurin kansainvälinen matkustajaryhmä Suomessa. Heidän mielenkiinto kohdistuu Suomessa juuri luontoon ja luontoaktiviteetteihin. Kesämökkeilykausi herättää myös kotimaiset matkaajat, joiden suosioon melonta on yltänyt yhtenä suosituimmista kesäaktiviteeteistä. (Kaartinen 2011; Tilastokeskus 2011)

4.5 Jakelukanavarakenne

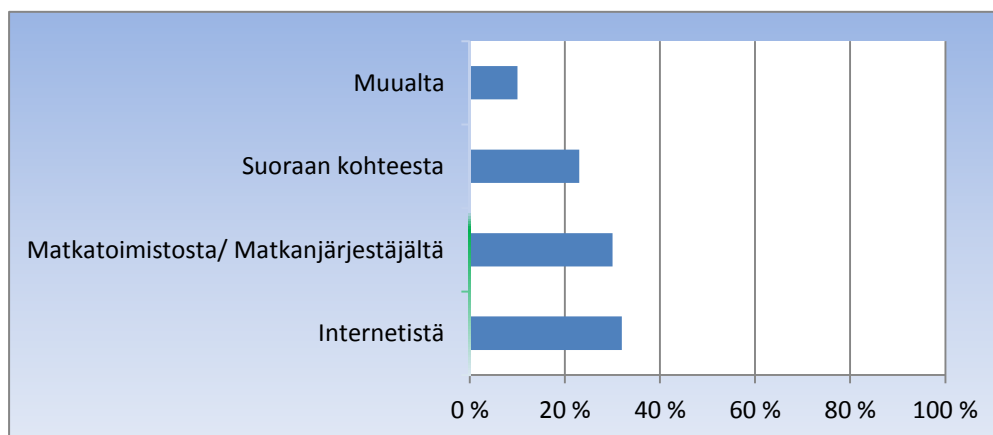
Oikeiden jakelukanavien selvittäminen on tärkeää, jotta matkailutuote pystytään saattamaan tietyn asiakaskunnan saataville. Tehokkaan myynnin varmistamiseksi on tärkeä tietää miten, missä ja milloin tuotetta ostetaan. Seuraavan sivun kuvio 11 selventää matkailutuotteiden jakelukanavia. Melontatuotteiden kohdalla pätee samanlainen jakelukanavarakenne. Kuvio havainnollistaa, että tuote voidaan jakaa palvelun tarjoajalta suoraan kuluttajalle, mutta yleensä se on saavutettavissa myös useiden välikäsien kautta. Näitä välikäsiä ovat muun muassa paikalliset matkatoimistot sekä alueelliset matkailuyritykset kuten hotellit. Kuviosta voi todeta, että kansainvälisiä melontamatkajia ajatellen on tärkeää, että tuotteet markkinoidaan ulkomaille matkatoimistojen kautta. Suomessa myös Matkailun edistämiskeskus markkinoi tuotteita ja toimii yhteistyössä pienyritysten kanssa, minkä ansiosta tuotteiden saavutettavuus paranee. Tuotteen tie kuluttajalle voi kulkea

myös lukuisien välikäsien kautta kuvion mukaisesti. Internetin merkitys yhtenä jakelukanavista kasvaa koko ajan, joten Internet tarjontaan panostaminen on tärkeä edellytys markkinoinnissa ja myynissä. (MEK 2011b; Yritys-suomi 2012).

Kuvio 11. Jakelukanavarakenne (Räsänen 2011)

MEKin Kansainvälisessä luontomatkailututkimuksessa (2010) selvitettiin muun muassa mistä luontomatkajaat varaavat aktiviteettilomansa. Alla oleva kuvio 12 havainnollistaa, mistä kyselyyn vastanneet, nimenomaan melontamatkajaat varaavat matkansa. Kuvioista ilmenee kolme suosituinta jakelukanavaa melojien keskuudessa. Internetiä suosii 32 prosenttia melontamatkajaista. Vain kaksi prosenttia vähemmän (30 prosenttia) varaa matkansa joko matkanjärjestäjältä tai matkatoimistosta. Vastaajista 23 prosenttia vastaa varaavansa matkansa suoraan kohteesta, johon ovat matkustamassa. Muiden jakelukanavien osuus tutkimuksessa on 10 prosenttia. Kyseisiä kanavia ovat muun muassa harrastusjärjestöt ja harrastusvälineliikkeet.

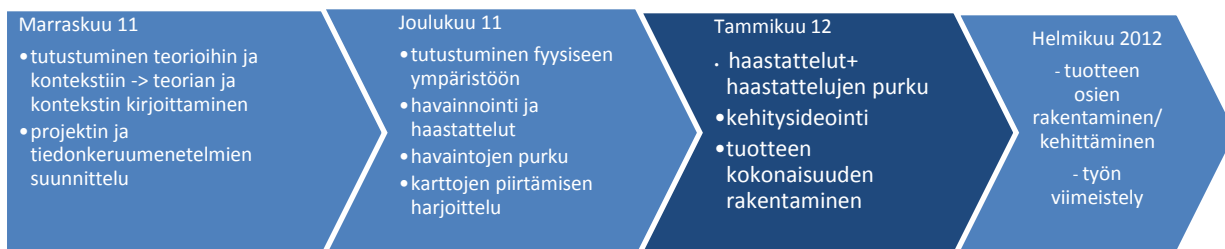
Kuvio 12. Mitä jakelukanavaa käytetään melontamatkan varaamiseen (MEK 2010)

5 Tainionvirran tuotteistamisprosessi

Tämä kappale sisältää Tainionvirran tuotteistamisprosessin eri vaiheiden kuvauksen suunnitelmasta toteutukseen. Suunnitteluvaiheen ensimmäinen askel on aikataulutuksen tekeminen, joka käsitelläänkin ensimmäisenä tässä kappaleessa. Melontatuotteen kehittämiseksi on tärkeää kerätä tietoa siitä, mitä tuotteelta odotetaan sekä mitkä ovat tärkeitä elementtejä sen yhteen kokoamisen kannalta. Tiedonkeruumenetelmät, joiden lopputuloksena merkityksellinen tuote kootaan, ovat haastattelut sekä havainnointi. Tiedonkeruuprosessi esitellään kappaleessa yksityiskohtaisesti. Informaation pohjalta lähdetään kehittämään karttoja, joiden suunnittelu kuvataan myös edellä.

5.1 Aikataulutus

Ennen varsinaista produktia tehtiin katsaus tuotteenkehittämisen ja melonnan teorioihin sekä kontekstin osa-alueisiin tutkimalla kirjallisuutta kyseessä olevilta aihealueilta sekä ottamalla aiheesta selvää Internetissä. Alla olevasta kuviosta 13 voi nähdä projektin etenemissuunnitelman kuukausitasolla. Ensimmäiseen vaiheeseen onkin merkitty teorioihin ja kontekstiin tutustuminen sekä teorioiden kirjoittaminen, jota seurasi projektin ja tiedonkeruumenetelmien suunnittelu. Matkailutuotteen kehittämiseen ja melontamatkailuun paneutumisen ja tiedon keräämiseen valittujen menetelmien suunnittelun kautta lähdettiin toteuttamaan itse produktia. Melontamatkailun tuotteistamisprosessi pohjautui fyysisen ympäristön havainnointiin sekä useisiin haastatteluihin. Lisäksi produktin edetessä oltiin tiiviisti yhteydessä Hartolan ja Sysmän alueellisiin toimijoihin, jotka saivat osaltaan vaikuttaa tuotteen kehittämiseen. Tietojen ja havaintojen keräämiseen seuraavaksi lähdettiin ideoimaan itse tuotetta ja lopuksi tuotekokonaisuus rakennettiin. Seuraavassa tutustutaan haastatteluun ja havainnointiin tutkimusmenetelminä sekä niiden käyttötarkoitukseen tuotteistamisprosessissa.

Kuvio 13. Projektin aikataulu

5.2 Haastattelu ja havainnointi aineistonkeruumenetelminä

Haastattelu on vuorovaikutteinen keskustelutilanne, joka on ennalta suunniteltu. Haastattelun avulla pyritään keräämään tietoa haastateltavan kokemuksista. Haastattelun vahvuutena on suora vuorovaikutus sekä joustavuus. Keskustelunomaisessa haastattelussa keskustellaan vapaammin niin, että toinen ei vain esitä kysymyksiä. Avoin, strukturoimaton, haastattelu antaa haastattelijalle mahdollisuuden kysyä lisäkysymyksiä haastateltavan vastausten perusteella. Avoimien kysymysten ansiosta haastattelusta saatu materiaali on usein rikkaampaa ja monipuolisempaa. Avoimessa haastattelussa on kuitenkin tärkeää, että haastattelijalla on ohjauksensa suuntaan (Hirsijärvi & Hurme 2001, 37; Metsämuuronen 2000, 37 – 41). Tämän projektin tiimoilla tullaan hyödyntämään juuri avointa haastattelua.

Haastattelut tiedonkeruumenetelminä ovat tärkeitä, sillä niiden avulla on mahdollista saada tietoa Tainionvirran ympäristöstä sekä halutusta tuotteesta ja sen ominaisuuksista. Haastattelut tehtiin Sysmän ja Hartolan alueen matkailuyrityksissä toimiville henkilöille, jotka ovat suuressa roolissa alueen melontamatkailua ajatellen. Jotta asiakaslähtöisyys toteutuu tuotteessa, tehtiin haastattelu myös harrastemelojille. Haastatteluilla pyrittiin löytämään tieto siitä, millaiseksi tuote tulisi kehittää; millaisia mahdollisuuksia Tainionvirta tarjoaa, mitä puutteita ympäristössä on sekä mitä melojat yleisesti odottavat melontakohteelta. Harrastemelojia haastatteleamalla saatiin lisäksi käsitys siitä, mitä kohteessa tulee olla, jotta se vetäisi melojia puoleensa.

Haastattelut pyrittiin pitämään avoimina keskustelutilanteina, jotta tietoa tulisi mahdollisimman laajasti. Kysymyksillä tahdottiin ohjata suuntaa, mutta haastatteluja voitaisiin kuvailla myös keskusteluksi aiheesta. Suuntaa antavat kysymykset olivat seuraavanlaisia:

1. Mitä välttämättömyyksiä meloja tarvitsee kohteessa?
2. Millaisia palveluja kohteen tulisi tarjota, jotta se houkuttelisi melojia?
3. Millaisia melontatuotteita tulisi tarjota? Riittääkö yksi tuote?
4. Millainen opastusmateriaali on tarpeellinen?
 - Mitä kartalla tulee näkyä?
5. Mitä Tainionvirta tarjoaa?

- parantamisehdotuksia?

6. Miten Tainionvirralle voitaisiin houkutella kansainvälisiäkin melojia?

Lisäksi harrastemelojille esitetään seuraavanlaisia kysymyksiä:

7. Mistä etsit tietoa melonnasta/melontamahdollisuuksista?
8. Mistä varaat/ostat melontatuotteen?
9. Mikä on tärkeintä melontakohteessa/reitillä?

Havainnointi on laadullinen aineistonkeruumenetelmä, jonka tarkoituksena on tarkkailla tutkimuskohdetta sen luonnollisissa olosuhteissa. Observoija tutustuu henkilökohtaisesti kohteeseen ja opiskelee sitä tarkkaavaisesti. Havainnoinnin aikana tehdään muistiinpanoja näkemästä ja kuulemasta. Usein havainnointiprosessissa käytetään myös kuvaamista tai nauhoittamista. Havaintomateriaalit tulee analysoida ja tulkita, jonka jälkeen siirrytään raportointiin. Havainnoinnin raportointi perustuu kuvailemiseen. (Daymon & Holloway 2011, 258–260; Veal 2006, 41)

Melontatuotetta kehittäessä tärkein elementti on melontareitti sekä sen fyysinen ympäristö. Havainnointi antaa mahdollisuuden tutustua tuotteistettavaan melontareittiin sekä mahdollisuuden tehdä olennaisia havaintoja ympäristöstä, sen tarjonnasta sekä ihmisten käyttäytymisestä kyseisissä olosuhteissa. Havainnointia apuna käyttäen mahdolliset puutteet selviävät ja kehitysideat syntyvät. Myös melonta kokemuksena tulee tutummaksi juuri kyseisessä ympäristössä ja lisäksi sen aikana tulee huomioida muun muassa melontaan, varusteisiin ja opastukseen liittyen, joita tuotteessa voidaan hyödyntää. Tuotteen rakentaminen helpottuu huomattavasti, jos itse tuntee reitin ja on tutustunut sen ympäristöön sekä tarjontaan. Kaiken tämän vuoksi havainnointi osoittautui parhaaksi menetelmäksi haastattelujen rinnalla kerätä tietoa tuotteen rakentamiseksi. Lisäksi havainnointi käynti tuotti tulosta markkinointipuolella, sillä havainnointikokemus ylsi lehtien otsikoihin ja tavoitti melontakansaa (Liite 6). Useiden yhteydenottojen ansiosta ideoita syntyi valtavasti.

5.2.1 Haastattelut tuotekehityksen pohjana

Tiedonkeruumenetelmäksi valitut haastattelut on suoritettu marraskuun lopun 2011 ja tammikuun 2012 välisenä aikana. Haastattelut tehtiin kymmenelle henkilölle, joista viisi ovat matkailullisia toimijoita Hartolan tai Sysmän kunnissa ja, joilla on osansa alueen melontamatkailussa. Toiset viisi haastateltavaa on 22 – 58 -vuotiaita eri osista Etelä-Suomea tulevia melonnan harrastajia, kolme miestä sekä kaksi naista. Haastateltaviksi valittiin edellä mainitut henkilöt sen vuoksi, että on tärkeää saada tietoa sekä henkilöiltä, jotka ovat aktiivisesti mukana Tainionvirran melonnan kehittämisessä että harrastelijoilta, jotka voivat omien kokemuksensa perusteella antaa ideoita tuotteen kehittämiseen ja toisaalta kertoa odotuksistaan. Niin sanottujen ulkopuolisten näkemykset tuovat yleispätevää tietoa melontareiteistä. Tietoa, mitä paikalliset toimijat eivät ehkä ole tulleet ajatelleeksi.

Hartolan ja Sysmän matkailullisten toimijoiden haastattelujen perusteella voitaisiin päätellä, että Tainionvirran melontatuotteen kehitysprosessin tärkein osa on kartan uudistaminen. ”Jos kartalla näkyviä palveluita/kohteita ei enää ole, mitä sillä kartalla enää tekee”, sanoo yksi haastateltavista. Reitti sinänsä ei ole muuttunut, mutta suurin osa kartalla näkyvistä tiedoista on vanhentunut. Haastateltujen mukaan välttämättömyydet, joita melojille tulee tarjota, ovat hyväkuntoiset rantautumispaikat, jotka ovat helposti saavutettavissa myös autolla. Lisäksi niitä tulisi olla useissa kohdissa reitin varrella. Rantautumispaikat, joita käytetään kanoottin laskemiseen vesille sekä nostamiseen vedestä, ovat lähtökohtana sille, että melojat käyttävät reittiä. Melontatuotteen tulee tosin sisältää muitakin yksityiskohtia. Kanoottien sekä perustarvikkeiden vuokraaminen paikan päällä on yksi vaatimus. Myös oppaan ja opastuksen tarjoaminen on tuotteen kannalta ideaalinen tekijä. Palveluita, joita haastateltavien mielestä tulisi tarjota, ovat juuri ohjelmapalvelut, majoitus- ja ravintolapalvelut sekä kaupalliset palvelut.

Haastatteluissa painotettiin, että olisi hyvä tarjota useita erilaisia tuotteita, jotta jokainen asiakas löytäisi omanlaisensa. Haastateltava mainitsee ”jokainen ei halua lähteä melomaan 40 kilometriä”, johon muutkin yhtyvät. Heidän mukaan myös opastuksen ja oppaan merkitystä tulisi painottaa ja markkinoida yhä enemmän, minkä voisi toteuttaa kartan yhteydessä lisäämällä esimerkkejä tuotteista kartan toiselle puolelle. Haastateltavat

yhtyvät kaikki siihen, että Tainionvirran nykyinen karttapohja on hyvä, mutta uudet palvelut tulisi merkitä siihen ja vanhat poistaa. Karttaan lisättäviä yksityiskohtia voisivat olla muun muassa tarkemmat kilometrimerkinnät, joen virtaussuunta sekä korkeuserot. Ehdotuksena lisättiin myös kartan tekeminen englanniksi, mikä saattaisi vaikuttaa kansainvälisten melojien kysyntään. Kansainvälisyyttä lisääviin tekijöihin liitettiin haastatteluissa myös Tainionvirran markkinointi. ”Tainionvirtaa kuvaa upea, kaunis ja puhdas luonto sekä rauha ja hiljaisuus”, mainitsee yksi haastateltavista. Toinen toteaa ”sijainti lähellä Helsinkiä sekä kestävä kehitys kannattaisi tuoda esille”. Haastatteluissa ilmenee, että Hartolan ja Sysmän kuntien info -pisteistä tulisi löytyä tieto Tainionvirrasta. Lisäksi parannusehdotukset Internet-sivustoihin liittyen mainitaan, sillä tällä hetkellä Tainionvirran Internet -linkki on vaikeasti löydettävissä.

Melonnan harrastajien haastatteluissa tärkeänä elementtinä esille nousee välineiden kuljetus reitin aloituspisteelle sekä niiden noutaminen reitin päättymispisteeltä. Yksi haastateltavista mainitsee palvelun, jossa melojan oma auto kuljetettaisiin reitin loppupisteelle. Näin ollen melojan ei tarvitsisi huolehtia pääsystä takaisin noutamaan autoaan. Mahdollisuus varusteiden vuokraamiseen sekä tarvittaessa oppaan saamiseen tuotiin esille useaan otteeseen. Lisäksi reitti ohjeistuksen, ennen vesille lähtemistä, sanottiin olevan erittäin tärkeä. Puhdas luonto sekä mahdollisuus tulen tekoon ja luonnossa yöpymiseen nostettiin esille tärkeänä ominaisuutena. Edellisten lisäksi palveluita, joita melontareitin lähettyvillä toivotaan olevan, ovat kaupalliset palvelut, joista voi tarvittaessa ostaa retkieväitä ja ennen kaikkea vettä. Ruokailumahdollisuudet, ei vain ravintolat vaan levähdyspaikat, joissa eväiden nauttiminen on mahdollista, mainitaan jokaisessa haastattelussa.

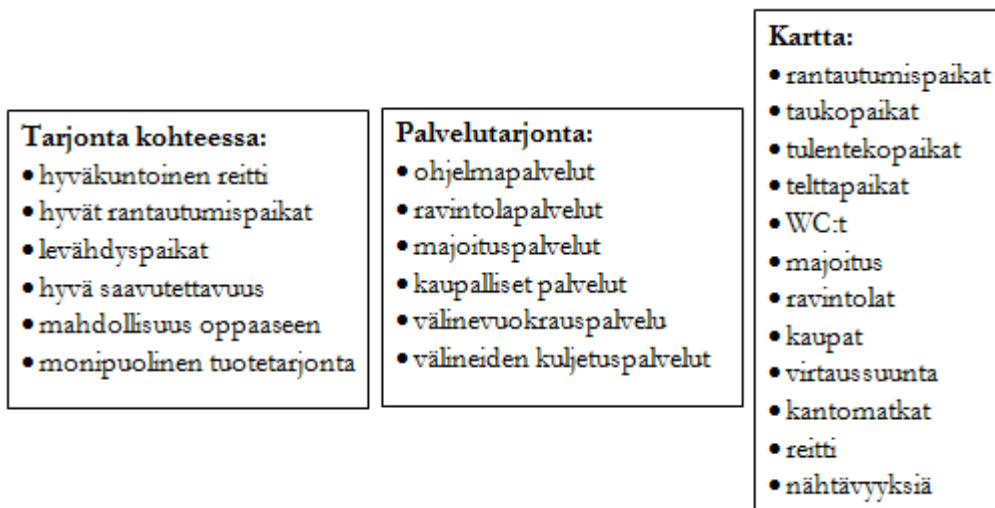
Tuotteista keskusteltaessa ilmeni, että melontatuotteita tulisi tarjota tasojen mukaan. Aloittelijoille tarkoitetut retket voisivat erään haastateltavan mukaan innoittaa kokemattomia melojia, mutta mahdollisuus omatoimiseen ja hieman vaativampaan melontaan toisi lisäarvoa kokeneille melojille. Yhdessä haastattelussa myös reitin elävöittäminen kertomuksilla tai tuoteteemoilla mainittiin. Lisäksi omatoimisille melojille yksi tärkeimmistä elementeistä, kartta, nousi esille tuotekeskustelun yhteydessä. Yksi haastateltavista toivoisi kartan olevan mahdollisimman tarkka, johon reitti on merkitty esimerkiksi katkoviivoin. Viisi haastateltavaa yhtyi mielipiteeseen, että kartalla tulee näkyä selvästi tau-

kopaikat, WC:t, tulentekopaikat, kanootti/ kajakkilaiturit sekä telttapaikat. Yksittäin haastatteluissa mainittiin myös kaupat, majoituspaikat, vesipisteet sekä merkittävimmät nähtävyydet lähialueilla. Lisäksi kartalla tulisi heidän mielestään näkyä vedenpinnan korkeus, kosken virtaamissuunta ja kantomatkat. Tainionvirran tämän hetkisestä kartasta mainitaan kartan ulkonäkö. ”Kartan tulisi näyttää enemmän luonnon vaihtelevuutta ja siinä pitäisi olla väriä” arvio yksi haastateltava ja toinen toteaa, että kartta on hieman ”lapsimainen”, josta ei näe mitä ympärillä on.

Tiedonhankintaa ja melontatuotteen ostamista koskevista kysymyksistä haastateltavista neljä kertoivat etsivänsä melontareiteistä tietoa ensisijaisesti Internetistä, käyttäen lähtökohtaisesti Google -hakupalvelua. Yksi haastateltava mainitsi käyttävänsä myös Internetiä, mutta hän nostaa tietyn alueen Internet sivut tärkeämmäksi kuin hakupalvelut. Muita tiedonetsinnällisiä elementtejä heille ovat matkailu- tai harrastelehdet sekä esitteet. Haastateltavista yksi on käynyt melomassa myös ulkomailla, Norjassa ja Kanadassa. Hän nostaa matkatoimiston merkityksen jalustalle tiedon etsinnässä. Kaikki viisi henkilöä pitivät Suomea hyvänä melontakohteena ja mainitsivat puhtaan luonnon, rauhan ja hyvän saatavuuden Suomen valteiksi kansainvälisesti. Myös turvallisuus sekä oppaiden ammattitaito tuotiin esille tuhansien järvi- ja jokialueiden rinnalla.

Kysyttäessä tärkeimmistä elementistä melontakohteessa mainitaan hyvätasoiset varusteet ja riittävät palvelut useasti, mutta myös kauniit maisemat ja rauha tulevat esille monesti. Erikoisempia tärkeyksiä ovat mahdollisuus kajakkikärrien vuokraukseen, jos reitillä on kantomatkoja, sekä esimerkiksi aurinkokellolla toimiva latauspiste, jotta matkapuhelin tai navigaattori pystyttäisiin lataamaan ja mahdollisesti kylmäkallet jäädyttää. Lisäksi monipuolisten reittien tarjonta, eli reittien, jotka sisältävät joki-, järvi- ja koskimelontaa, nostetaan tärkeäksi.

Seuraavalla sivulla oleva kuvio 14 havainnollistaa haastattelutulosten pääkohdat, joita tullaan myöhemmin käyttämään hyväksi tuotesuunnittelussa. Pääkohdat on poimittu siten, että useampi haastateltavista on maininnut kyseisen asian haastattelussaan.

Kuvio 14. Haastattelutulosten pääkohdat

5.2.2 Havainnointi tuotekehityksen pohjana

Melontareittiin ja sen ympäristöön tutustuminen henkilökohtaisesti aukaisivat erilaisia näkemyksiä siitä, miten reittiä voisi käyttää hyväksi matkailussa. Lisäksi havainnointi herätti ajatuksia opasteista reitillä sekä merkinnöistä kartalla. Reitillä ei tällä hetkellä ole paljonkaan opasteita, mutta niiden käyttäminen voisi tuoda reitille lisää eloa. Kehitysimerkkinä voitaisiin mainita kyltit koskien nimistä ja padoista, matkojen pituus patojen välillä ja muun muassa järvien nimet sekä suunta reitin jatkumispaikalle järviolueilla.

Luonto reitin varrella on erittäin kaunista ja vaihtelevaa suomalaista luontoa, minkä merkitys on suuri sekä kansainvälisiä että kansallisia markkinoita ajatellen. Luonnonrauha ja hiljaisuus ovatkin koko Suomen matkailullisia vetovoimatekijöitä. Lisäksi mahdollisuus joki- ja järvimelontaan koskikokemuksineen nostavat Tainionvirran potentiaalia melontamarkkinoilla. Reitin vaihtelevuus mahdollistaa monipuolisen reittitarjonnan lyhyistä muutaman kilometrin melontaretkistä usean päivän kestävään 40 kilometrin melontaan. Melonnan lisäksi reitin ympäristö tarjoaa muita aktiviteetteja, joita on helppo yhdistää melontatuotteeseen. Tainionvirran ollessa Suomen eteläisin taimenjoki, houkuttelee se kalastajia alueelle. Muun ohella myös kulttuuri ja historia toimivat houkuttimena. Lisäksi alueelta löytyy muun muassa vaeltajille ideaalisia kohteita kuten Päijätsalon kansallispuisto.

Reitin soveltuvuus usealle asiakasryhmälle on tekijä, jonka avulla Tainionvirran suosiota voidaan nostaa. Alue on turvallinen aloittelijoille ja lapsiperheille, mutta koskiosuudet tuovat haastetta myös kokeneille melojille. Tainionvirta sopii kooltaan erinomaisesti ryhmämelontaan, minkä vuoksi reittiä voisi markkinoida myös yrityksille kannustematkailuun tai TYKY (työkykyä ylläpitävä toiminta) -päiviin.

5.3 Tainionvirran melonnan jakelukanavat

Hartolan ja Sysmän kuntien merkitys melontatuotteen jakelukanavana on suuri, sillä ne pitävät yllä alueellisia Internet -sivustoja. Nykypäivänä sähköisten kanavien käyttö on yleistä, minkä vuoksi mainontaan esimerkiksi Internetissä panostetaankin. Sen lisäksi, että Internetistä löytyy informaatiota helposti, se on edullinen jakelukanava, siellä on helppo esitellä tuotteita sekä sitä voi päivittää aina tarvittaessa (Verhelä & Lackman 2003). Sekä Hartolan että Sysmän kunnat ylläpitävät Internet -sivustoja, joista molemmista löytyy hyödyllistä informaatiota Tainionvirran melontareitistä. Lisäksi reitin kartan voi ladata sivustoilta. Informaation ja kartan löytäminen sivustoilta vaatii kuitenkin paljon työtä. Tieto Tainionvirrasta ja sen potentiaalista melontakohteena tulisi tuoda selvemmin esille ja helpommin löydettäväksi. Informaation yhteydessä tulisi käyttää linkkejä, joista pääsee palveluiden tarjoajien kuten ohjelmapalveluyritysten sivuille.

Matkailualan pienyritysten yhteistyön lisääminen Tainionvirran markkinoinnissa ja myynissä toisi kohteen useamman matkailijan nähtäväksi. Muun muassa majoitusliikkeiden sekä melontavälineitä vuokraavien yritysten tai ohjelmapalveluja tarjoavien yritysten yhteistyö ja yhteismarkkinointi toisi valmiin tuotteen asiakkaan nähtäväksi. Näin ollen on tärkeää, että esimerkiksi majoitusyrityksen Internet -sivustoilta löytyisi valmis tuote melontavälineineen, jotta asiakkaan ei tarvitsisi nähdä vaivaa hankkiessaan majoitusta ja melontatuotetta erikseen.

Melonnan harrastajat saavuttaakseen Tainionvirran melontareittiä tulisi tuoda esille jakelukanavissa, joita melojat käyttävät. Suomen soutu- ja kanoottiliitto ylläpitää Internet -sivustoja, joilta löytyy suosittuja melontareittejä Suomessa. Myös Tainionvirran melontareitti voitaisiin saada markkinoitavaksi ja melojien tietouteen sitä kautta. Lisäksi sijainti

Päijänteen kansallispuiston välittömässä läheisyydessä mahdollistaa markkinoinnin sekä jakelun kansallispuiston yhteydessä.

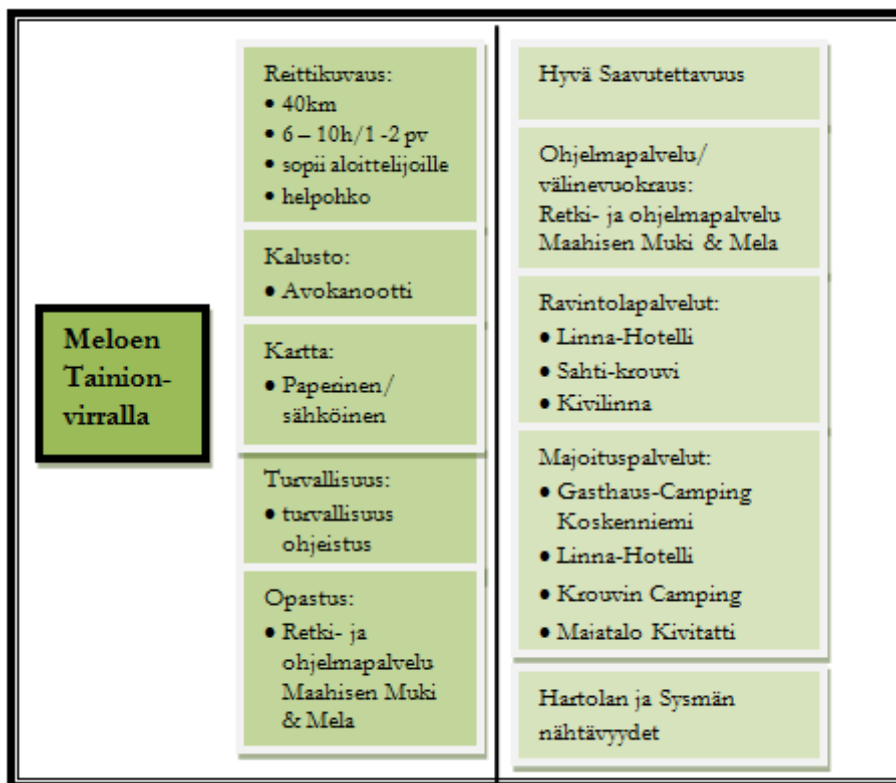
Palveluntuottajat Tainionvirralla ovat pieniä, joten ulkomaalaisia matkailijoita ajatellen Tainionvirtaa voisi markkinoida ja tuoda kohde saavutettavaksi incoming-toimistojen kautta. Varsinkin alkuvaiheessa sen merkitys olisi suuri, sillä kohde ei ole vielä matkailijoiden tietoisuudessa. Myöhemmässä vaiheessa suora yhteys palveluntuottajaan voi tulla kyseeseen.

5.4 Tuotokuvaus

Tuotekuvauksen ideointia alettiin toteuttaa ensisijaisesti teoriasta saatujen vihjeiden kautta. Haastatteluista saatuja tietoja pyrittiin käyttämään hyväksi niiltä osin kuin se oli mahdollista. Tutustuminen MEKin toimesta valmistettuihin melonnan tuotesuosituksiin sekä -kriteereihin loi pohjan sille, miten juuri melontatuotteen kuvausta lähdetään tekemään.

Sekä haastatteluissa että MEKin tuotesuosituksissa on tullut esille luonnon merkitys keskeisenä osana tuotekuvausta, joten Tainionvirran tuotekuvauksessa pyritään tarkkaan ja houkuttelevaan luontokuvaukseen. Kompulan ja Boxbergin, samoin kuin MEKin, esille tuoma matkailutuotteen tärkeä elementti elämys pyritään tuotekuvauksessa nostamaan pinnalle moniaistisuutta käyttäen. Tuotetta kuvatessa reitin tarkat tiedot ovat välttämättömiä. Reittikuvaus koostuu reitin erilaisista ominaisuuksista, mitä havainnollistetaan seuraavan sivun kuviolla 15. Reitin pituus ja sen melontaan kuluva keskimääräinen aika sekä soveltuvuus ja vaativuustaso ovat tuotekuvauksen alussa mainittavat tiedot.

Tuotekuvauksen tulee kertoa melojalle mitä välineitä melojan tulee varata mukaansa sekä millä kalustolla melontaa lähdetään suorittamaan. Lisäksi mahdollisuus opastettuun melontaan on tuotava esille. Näiden MEKin asettamien kriteerien lisäksi melojat toivovat tuotekuvauksen kertovan melontareittiä ympäröivän alueen nähtävyyksistä sekä mahdollisuuksista. Jotta tuotekuvauksella voidaan antaa melojalle mahdollisimman paljon informaatiota, on alueen palveluita tuotava esille. Riittää, että palveluiden yhteystiedot tuodaan esille kuvauksessa.

Kuvio 15. Tainionvirran tuotekuvauksen sisältö

Melontatuotteiden kehittäminen aloitettiin ajatuksesta, että erillisiä hankintoja ei tarvitse tehdä. Käytössä on välineet ja varusteet, jotka palveluidentarjoajilla on jo tällä hetkellä. Melontapalveluita tarjoavat yritykset ovat alueella tarkkoja sekä laadusta että turvallisuudesta. Aivan kuin Berry, Parasuranam ja Zeithalm toteaa palveluympäristön, luotettavuuden, reagointialttiuden, palveluvarmuuden ja empatian kertovan laadusta, pyrkivät Tainionvirran palveluntarjoajat toteuttamaan kyseisiä asioita läpi asiakaspalveluprosessin. Asiakkaita kunnioitetaan ja heidän toiveisiin pyritään vastaamaan mahdollisimman nopeasti. Turvallisuus asioihin panostetaan kertomalla asiakkaille, uusille ja vanhoille, säännöt jokaisella melontakerralla. Lisäksi melontakaluston huolto ja välineiden tarkastus tehdään säännöllisesti. Tuotteita on näin helpompi lähteä rakentamaan asetelmasta, jossa palvelun laatuun on jo panostettu.

Liitteenä 5 on yleinen tuotekuvaus Tainionvirran reitistä sekä sitä ympäröivästä alueesta ja mahdollisuuksista ympäristössä. Kuvauksessa tahdotaan tuoda esille kokonaisuus Tainionvirran tarjonnasta. Tämä kuvaus tulee olemaan osana melontakarttaa, jotta melojat saavat kartan mukana tietoa melottavasta ympäristöstä. Varsinaiset tuotekuvaukset teh-

dään kahdesta tämän opinnäytetyön kautta kehitetystä melontatuotteesta, jotka esitellään seuraavassa.

5.4.1 Melonnan perusteet -tuote

Idea Melonnan perusteet -tuotteen kehittämiseen sai alkunsa ajatuksesta, että Tainionvirralle tulisi rakentaa useita tuotteita, jolloin melonta mahdollisuus tarjoutuisi sekä aloittelijoille että kokeneille melojille. Useat haastateltavat painottivat monipuolista tuotetarjontaa, minkä vuoksi siihen pyrittiin panostamaan. Lisäksi huomioitiin se, että Tainionvirralla ei virallisesti ole tarjolla kyseisen idean tyylistä tuotetta. Alueella melontapalveluita tarjoavan yrityksen haastateltava yhtyi mielipiteeseen, että aloittelijoille kohdistetulle tuotteelle voisi olla paljonkin kysyntää.

Melonnan perusteet -tuote on aloittelijoille tarkoitettu hauskaasti suoritettava tuote, joka on helposti toteutettavissa kaiken ikäisten melonnasta kiinnostuneiden parissa. Tuotteen perusajatuksena on tutustuttaa meloja perinteisten melontavälineiden käyttöön ja melontatekniikoihin sekä saada mukava ja innoittava kokemus. Melonta suoritetaan avokanoottikaksikoilla. Tuote sisältää leikkimielisiä kisailuja, joiden avulla melonta tulee tutuksi kuin itsestään. Kanootin oikeaoppinen käsittely sekä ohjaamistekniikka ovat ensisijaisia vesillä tehtäviä harjoituksia, jotta lajin vapaa harrastaminen myöhemmässä vaiheessa luonnistuu.

Melonnan perusteet -tuotteen on suunniteltu lisäävän turvallisuuden tunnetta vesillä sekä antavan mieleenpainuvan kokemuksen. Leikkimielisillä harjoituksilla pyritään pitämään yllä melonnan harjoittelijan motivaatiota ja samalla tukeutua ryhmän toimintaan. Tuote mahdollistaa myös vapaamman aluksella liikkumisen niille, jotka hallitsevat lajin tai oppivat nopeasti. Niille, jotka haluavat turvautua oppaaseen läpi tuotteen kulun, on mahdollista liikkua ryhmässä oppaan mukana.

Melonnan perusteet -tuotteen tavoitteena on saada kokemattomatkin melojat innostumaan melonnasta Tainionvirralla. Tuote kutsuu sekä perheitä että yksittäisiä melojia, jotka pääsevät meloessa tutustumaan toisiin lajista kiinnostuneisiin osallistujiin. Lisäksi halu

tutustua luontoon vesiltä käsin vetää ihmisiä puoleensa. Tuotteen ohjelmasisältöön sekä tuotekuvaukseen voi tutustua tarkemmin liitteessä 1 ja 2.

5.4.2 Melontaseikkailu -tuote Tainionvirralle

Toinen Tainionvirralle rakennettava tuote päätettiin suunnata omatoimisille tai kokeneille melojille, sillä kyseisellä tuotteella voidaan saavuttaa hieman erilaista asiakaskuntaa kuin edellä esitellyllä. Näin Tainionvirran tuotetarjontaa voidaan lähteä helpommin monipuolistamaan, kun on jo kaksi toisista hyvinkin paljon eroavaa tuotetta. Alueen havainnoinnin perusteella voisi sanoa, että Tainion taival sopii erinomaisesti omatoimiseen melontaan. Vaikka reitti sinänsä on helpohko, on sen varrella useita koskiosuuksia, joista toiset tuovat hieman haastetta melontaan. Lisäksi luonnonrauha ja maisemat luovat upean ilmapiirin ulkoilmasta nautiskeluun. Kompulan ja Boxbergin sekä haastattelijoiden paljon painottama elämys saadaan Tainionvirralla aikaan reitin monipuolisen tarjonnan kautta.

Tainionvirran seikkailutuote on pääasiassa tarkoitettu kokeneemmille melojille, mutta soveltuu toki aloittelijoillekin. Tämän joustavan tuotteen reitille kertyy pituutta 20 - 40 kilometriä, melojasta riippuen. Reitillä voi meloa yhdessä päivässä, mutta eräretkeilykokemusta, mikä haastatteluissakin tuli ilmi useaan otteeseen, voi hakea jakamalla reitin useaan osaan ja yöpymällä luonnonhelmassa. Elämysmatkailijat voivat vielä haalia lisää luontokokemuksia harrastamalla muitakin aktiviteetteja alueella. Mahdollisuus opastettuun melontaan on tarjolla lisämaksusta, mutta pääasiassa tuote on osoitettu omatoimisille melojille. Seikkailutuotteen päämääränä on rauhallinen luontokokemus sekä melonta nautinto.

Seikkailutuotteeseen hypätään avokanootilla, joka odottaa melojaansa Hartolan Koskeniskassa. Turvallisuus- ja välineohjeiden saatuaan tutustuu meloja vielä reittiin kartan ja ohjaajan avulla, jonka jälkeen meloja on valmis lähtemään vesille. Kartan avulla reitiltä löytyy tarvittavat kohteet kuten rantautumispaikat sekä tauko- ja tulentekopaikat. Haastetta seikkailuun tuovat halutessa valkoisen veden kosket sekä järviolueet, joilla koetellaan suunnistustaitoja. Seikkailutuotteen ohjelmaehdotuksen voi katsoa liitteestä 3. Lisäksi tuotteen tuotokuvaus on liitteenä (Liite 4).

Seikkailutuote sopii hyvin melojalle, joka haluaa nauttia luonnon rauhasta yksin. Yhtä hyvin seikkailuun voi lähteä kaverin tai kumppanin kanssa. Tuotteen joustava käyttö tarjoaa hyvät puitteet myös ryhmille, sillä tuotteen voi muokata ryhmän tarpeiden mukaiseksi. Seikkailutuotteeseen voi lisätä ohjausta ja opastusta, jos ryhmässä on kokemattomia tai opastusta haluavia melojia.

5.4.3 Ohjelmaehdotusten tekeminen

Osana melontatuotetta tehdään esimerkkejä ohjelmaehdotuksista, joiden tarkoituksena on antaa asiakkaalle kuva siitä, miten melontaan liittyvän ohjelman voi rakentaa. Aiemmin esitellyssä teoriassa selviää, että koko palvelukokonaisuuden sisältävä tuote on asiakkaalle helpommin lähestyttävä. Siksi ohjelmaehdotuksissa pyritään ottamaan huomioon palvelukokonaisuus, jonka meloja tarvitsee melontaretken aikana. Esille tuodaan majoitusvaihtoehtoja sekä ruokailumahdollisuuksia. Ehdotuksissa huomioidaan omatoimiset melojat sekä melojat, jotka tahtovat osallistua opastetulle retkelle.

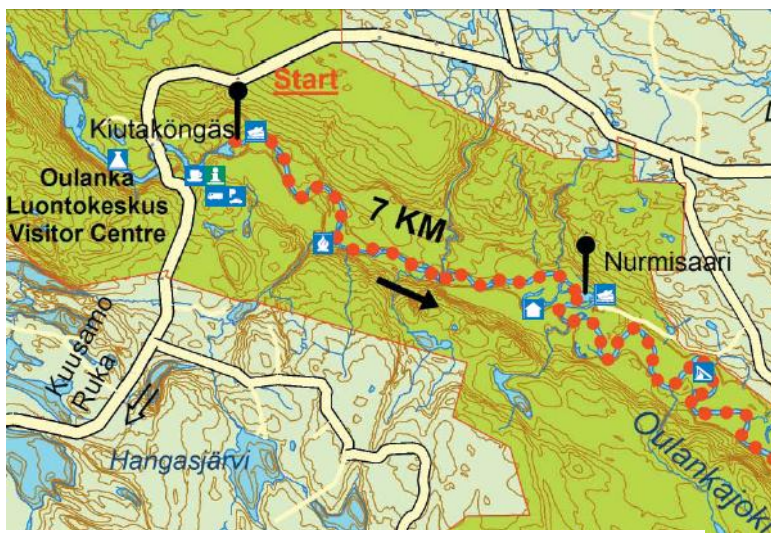
Ohjelmaehdotukset pohjautuvat melontareitin monipuoliseen käyttöön. Reitti luo mahdollisuuden joki-, järvi- ja koskimelontaan. Ohjelmaehdotusten avulla reitin monipuolista käyttöä voi tuoda esille, jolloin melojankin on helpompi valita itselleen paras vaihtoehto. Ehdotukset tuovat esille sen, että jokaisen ei tarvitse lähteä melomaan kokonaista 40 kilometriä, mikä haastatteluissakin mainittiin. Liitteenä 6 olevat ehdotukset ovat esimerkkejä lähinnä Hartolan ja Sysmän matkailullisille toimijoille. Ehdotuksissa on otettu huomioon Tainionvirran reitin osia sekä Hartolasta että Sysmästä. Ohjelmaehdotuksien vieminen asiakkaan nähtäväksi vaatii yhteistyötä melontapalveluja tarjoavien sekä majoitusliikkeitä hoitavien välillä. Retki- ja ohjelmapalvelu Maahisen Muki & Mela ja Linna-Hotelli ovat pyrkineet tekemään yhteistyötä jo aiemmin melontaa koskien. Vielä yhteistyön lisääminen esimerkiksi leirintäalueiden ja ohjelmapalveluyrityksen kesken nostaisi melonnan näkyvyyttä Tainionvirran välittömässä läheisyydessä. Krouvin Camping sijaitsee upealla paikalla melojan näkökulmasta katsottuna. Näin esimerkiksi yhteistyö sekä yhteishankinnat Maahisen Mukin & Melan kanssa voisivat johtaa hyviin tuloksiin.

Ohjelmaehdotukset tehtiin usean pituisista reiteistä. Toiset reiteistä sisältävät vain jokimelontaa, toiset järvimelontaa, mutta useisiin reitteihin sisältyy hieman molempia. Ehdotuksissa painotetaan tiettyä aihetta, muun muassa leirintäalueelta toiselle melomista. Lisäksi ohjelmaehdotuksissa pyritään monipuolisuuteen, sillä esimerkiksi yhden ohjelmaehdotuksen reittiehdotus vie melojan Päijänteen kansallispuistoon, Sysmän Päijätsaloon. Ohjelmiin yhdistetään majoituspalveluita, jotka sopivat parhaiten retken kulkuun ja helposti saavutettavissa melojan näkökulmasta. Liitteestä 5 voi nähdä kolme erilaista ohjelmaehdotusta.

5.5 Opastusmateriaali

Melontatuotetta kehittäessä on tärkeää varmistaa, että opastusmateriaalit ovat kunnossa. Tainionvirran melontatuotteen kehitykseen kuuluu sekä paperisen kartan tekeminen että Internet -kartan piirtäminen. Seuraavassa kerrotaan hieman kartan sekä GPS -paikantimen tarkoituksesta ja niiden käytöstä.

Kartta on ylhäältäpäin kuvattu, pienennetty kuva jostakin kohteesta. Kartassa mittakaavat ilmaistaan suhdeluvuilla esimerkiksi 1:5000, jolloin yksi sentti kartassa on 50 metriä luonnossa. Kartoilla erilaiset luonnon alueet kuvataan eri värein (esimerkkinä alla oleva kuvio 16), mikä tekee kartan seuraamisesta yksinkertaisempaa. Kartoissa käytetyt symbolit ovat kansainvälisesti sovittuja, joten ne ovat kaikkien ymmärrettävissä. On tärkeää, että kartta on ajantasainen ja selkeä sekä näyttää oleellimmat asiat näkyvästi. (Suomen suunnistusliitto 2011)

Kuvio 16. Oulangan melontareitti (Rukapalvelu 2011)

GPS -paikannin (Global Positioning System) on maailmanlaajuinen paikannusjärjestelmä, jota käytetään tarkan sijainnin näyttämiseen. GPS -laite (kuvio 17) on yleistynyt viime aikoina myös muun muassa retkeilijöiden keskuudessa. Se ei suinkaan korvaa karttaa ja kompassia, mutta on hyvä apu tiukan paikan tullen. Laitteeseen on helppo tallentaa tiettyjä reittipisteitä, joita melontareitillä voisi olla rantautumispaikat, tulentekopaikat sekä eri majoituspaikat. GPS -laitetta luonnossa käyttäessä on hyvä laitteeseen syöttää maastokartat. (Luontoon.fi 2011; Mio 2011)

Kuvio 17. GPS -laitteet (Pixmania-Pro 2012)

GPS -laitetta voi käyttää monipuolisesti. Matkan etenemisen seuraamisen lisäksi laitteesta näkee matkan pituuden sekä siihen käytetyn ajan. Lisäksi siitä voi seurata etäisyyksiä eri kohteisiin sekä muun muassa korkeuden merenpinnasta ja auringon nousu- ja laskuajat. Laite on hyvä apu, sillä se kertoo tarkan sijainnin ja sen vuoksi eksymistilanteessa apua tarvittaessa on sijainti helppo osoittaa (Luontoon.fi 2011). Tainionvirran reitin piirtäminen Google Maps -karttapalveluun mahdollistaa GPS -laitteen käytön melonnanaikana, sillä laitteesta voi helposti seurata reitin etenemistä. Kartalle merkitään melojalle tärkeitä pisteitä sekä esitellään kunkin osuuden reittikuvaus ja vaativuustaso. Jos meloja haluaa järviosuuksilla kierrellä mieluummin kuin jatkaa suoraa jokiosuudelle, on laitteesta helppo seurata missä kulkee ja minne suuntaan on lähdettävä, jotta löytää reitin jatkumispaikan.

5.5.1 Karttauudistus

Karttauudistuksen tärkeys on noussut esille läpi tuotteenkehitysprosessin. Edellisen kartan tiedot eivät ole paikkaansa pitäviä, minkä vuoksi kartan uudistaminen on yksi tärkeimmistä yksityiskohdista tuotteen kannalta. Uuden kartan piirtäminen on projektissa ulkoistettu ammattilaiselle, jotta kartta olisi todenmukainen, luontoa vastaava teos.

Opinnäytetyön kautta etsittiin karttaan vaadittava materiaali. Tietoja lähdettiin kokoaamaan vanhan kartan pohjalta. Ensimmäisenä oli otettava selvä palveluista, jotka ovat yhä toiminnassa alueella. Toiseksi palvelut, jotka ovat poistuneet, oli listattava, jotta uudelle kartalle ei laitettaisi vanhaksi mennyttä tietoa. Alueelle on vuosien saatossa perustettu myös uusia palveluita, jotka tulevat lisänä karttaan. Vanhaan karttaan tulevat uudistukset, muutokset ja lisäykset sekä muu informaatio ilmoitettiin kartan tekijälle tämän opinnäytetyön tekijän toimesta.

Vanhan kartan toimivuus on projektin yhteydessä todettu hyväksi, mutta luonnollisen värin tuominen karttaan on yksi päämääristä. Kartan on todettu olevan liian yksinkertainen ja ”lapsimainen”, minkä vuoksi reitin ympärillä olevaa luontoa halutaan tuoda esille. Kartan koko on myös todettu sopivaksi, joten uudistettu karttakin on kooltaan A3. Vanhaksi menneiden tietojen poistaminen ja uusien tietojen lisääminen karttaan on ensimmäinen askel kohti uudistusta. Lisäksi haastatteluilla on kerätty tietoja muista asioista, joita kartassa tulisi olla. Vanhassa kartassa itse reittiä ei ole piirretty, mutta uudistettuun karttaan merkitään melontareitti pienin katkoviivoin. Lisäksi joen virtaamissuunta havainnollistetaan kartassa. Reitin varrella sijaitsevat majoituspaikat sekä ruokailumahdollisuuden tarjoavat kohteet tuodaan esille selventävin kuvion aivan kuin tämän hetkissä kartassakin. (Katso liitteet 7 & 8)

Kartan toinen puoli käytetään Tainionvirran melontareitin kuvaamistarkoitukseen. Reitin kokonaisuudesta tehdään tuotokuvaus, joka kertoo kartan lukijalle paljon hyödyllistä tietoa reitistä ja ympäristöstä. Kuvauksessa tuodaan esille luontoa, kulttuuria ja historiaa, jotka vallitsevat Tainion taipaleella. Tuotekuvauksen lisäksi kartan kääntöpuolelta löytyy informaatiota alueella toimivista majoitusliikkeistä. Palvelut on eroteltu sijainnin mukaan; Hartolassa sijaitsevat majoituskohteet ensin ja toiseksi Sysmässä sijaitsevat palvelut. Liitteestä 6 löytyvä karttamateriaali on hahmottelu, jonka perusteella graafikot saavat käsi-

tyksen siitä, millaiseksi kartta halutaan. Tekstit ja kuvat ovat valmiina, mutta taitojaan käyttäen he saavat vapaat kädet muokkaukseen, jotta kartasta tulee graafisesti näyttävä ja myyvä.

5.5.2 Google Maps -karttapalvelu

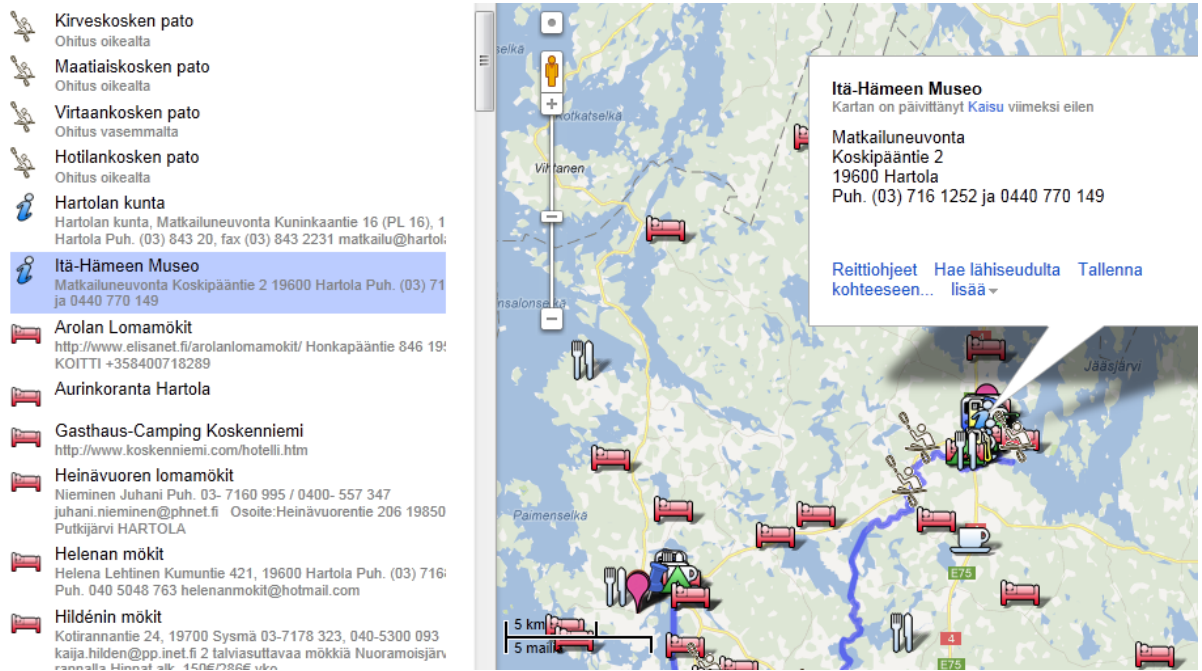
Kartan suunnitteleminen ja tekeminen Google Maps -karttapalveluun oli yksi osa Tainionvirran melontatuotetta. Tämä karttapalvelu on osa yhdysvaltalaisomistuksessa olevan yrityksen Google Inc. Googlen -hakupalvelua, jonka avulla voi löytää sijaintitietoja sekä ajo-ohjeita helposti ja tehokkaasti. Google Maps helpottaa lisäksi yksittäisten kohteiden etsinnässä. Jos henkilö etsii esimerkiksi ravintolaa tietyistä kaupungista, on Google Mapsiin helppo syöttää ”ravintolat Tuusula”, ja näin lähimmät ravintolat ilmestyvät näytölle. (Google 2012)

Google Maps -kartan piirtämisprosessi alkoi tutustumalla työkalun eri osioihin yksityiskohtaisesti. Yleisesti ottaen reittien piirtäminen onnistuu helpoiten teitä pitkin, sillä työkalu tunnistaa tiet. Melontareitin piirtäminen oli toteutettava vetämällä viiva pisteestä pisteeseen niin sanotusti vapaalla kädellä. Piirtämisen alkuun pääseminen vei oman aikansa, sillä vasta totuttelun kautta reitti alkoi piirtyä oikealla tavalla.

Reitin piirtämisen jälkeen voi sen varrelle tehdä paikkamerkintöjä ja näin osoittaa missä muun muassa melontareitin rantautumispaikat sijaitsevat. Luontomatkailijan näkökulmasta tärkeitä paikkamerkintöjä, joita kartalla tulee näkyä ovat lähellä sijaitsevat majoituspalvelut, ravintolat sekä kahvilat. Niiden lisäksi Tainionvirran kartalla näkyy ruoka-kaupat, linja-autoasemat ja esimerkiksi lähialueen tärkeimpiä nähtävyyksiä. Myös muutama lähialueella sijaitseva luontopolku on merkitty karttaan. Hartolan ja Sysmän alueella sijaitsevista palveluista on pyritty löytämään melojien kannalta oleelliset. Vain osa palveluista on merkitty karttaan, jotta se olisi mahdollisimman helppolukuinen. Palvelut on merkitty karttaan erilaisin symbolein, jotta ne erottuvat toisistaan helposti. Suurin osa kartassa käytetyistä symboleista on valmiina Google Maps -työkalussa, mutta muun muassa kanootin rantautumispaikkoja havainnoiva symboli on haettu erikseen Internetistä. Seuraavassa havainnollistetaan kartassa käytettyjä symboleita:

	Lasku- ja nostopaikat		Matkailuneuvonta
	Hotellit		Nähtävyyksiä
	Leirintäalueet		Golf
	Ravintolat		Matkahuolto
	Kahvilat		WC:t
	Yökerho/Baari		Kalastusalue
	Ruokakauppa		Pysäköinti

Paikkamerkinnot keskittyvät kartassa Hartolan ja Sysmän keskuksien alueelle, minkä vuoksi symbolit ovat kartalla lähes päällekkäin. Seuraavalla sivulla olevasta kuviosta 17 näkee esimerkin siitä, kuinka symbolit sijoittuvat kartalle. Ruudun vasemmassa laidassa kaikki symbolit on kuitenkin listattu ja painamalla yhtä niistä tulee kyseinen merkintä ja informaatiolaatikko esille kartasta eivätkä ne sekoitu enää muiden symboleiden joukkoon. Tämä helpottaa huomattavasti tietyn kohteen löytämistä. Jos meloja haluaa löytää esimerkiksi lähellä sijaitsevan ravintolan, on se helppo löytää klikkaamalla ravintola - symboleita ja valitsemalla niistä itseään lähin ravintola. Lisäksi symbolin painamisen jälkeen voi informaatiolaatikon alareunasta ”hae lähiseudulta” -kentästä etsiä eri kohteita esimerkiksi ”hotellit Hartola” tai ”huoltoasemat Hartola”. Google Maps etsii lähimmät hotellit tai huoltoasemat ja osoittaa niiden sijainnin kartalla.

Kuvio 18. Ote Tainionvirran Google Maps -kartasta

Haastava osa kartan valmistumisprosessissa oli etsiä alueen toiminnassa olevat majoitusmahdollisuudet ja ravintolapalvelut. Tainionvirran alueella on runsaasti mökkitarjontaa, mutta karttaa varten oli selvitettävä, mitkä majoituspalveluista haluavat näkyvän kartalla. Lisänä vielä majoitus- sekä ravintola/kahvilapalveluiden paikkamerkintöihin oli kirjoitettava kuvaus kyseisestä yrityksestä. Tietojen etsimiseen kului aikaa, sillä monissa majoituspalveluissa esimerkiksi yhteystiedot ovat muuttuneet vuosien varrella. Toiset palveluista löytyivät jo Google Mapsista, jolloin Internet-sivut oli linkitetty valmiiksi. Kyseisten palveluiden kohdalla kuvauksien kirjoittaminen oli yksinkertaisempaa. Viimeisiä merkintöjä tehdessä oli huomattavasti helpompaa, sillä karttapaalvelu oli tullut jo suhteellisen tutuksi.

Google Maps -karttapaalveluun tehtyyn Tainionvirran karttaan voi tutustua alla olevassa linkissä:

<http://maps.google.fi/maps/ms?msid=213097217597488378851.0004b615b4e896c1075d0&msa=0&ll=61.631854,25.923615&spn=0.402589,1.234589>

6 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessi käynnistyi marraskuussa 2011, jolloin yhteistyösopimus allekirjoitettiin Outdoors Finland Etelä -hankkeen projektipäällikön Pirjo Räsäsen kanssa. Aihe, melontamatkailun tuotteistaminen, oli kiinnostava, joten projekti lähti etenemään nopeasti. Aikataulutuksen tekeminen oli aluksi hankalaa, sillä prosessiin kuuluvat osiot eivät olleet vielä täysin selviä. Kuitenkin opinnäytetyön tavoitteeksi voitiin alusta asti asettaa melontatuotteen kehittäminen Tainionvirralle, joten useat osatehtävät oli helppo asettaa. Alkuperäisen aikataulutuksen mukaan työn aikarajaksi määriteltiin marras- ja helmikuunvälinen aika. Tainionvirran tuotteen haluttiin olevan käyttövalmis kesällä 2012, kun melontakausi alkaa.

Opinnäytetyöprosessin edetessä melontatuotteen tarve Tainionvirralla tuli yhä selvemmäksi. Uuden paperisen kartan teettäminen oli välttämättömyys sekä Google Maps -kartan tekeminen hyvä uudistus. Tämän opinnäytetyön tuloksena Tainionvirralla kehitettiin kaksi melontatuotetta, ohjelmaehdotuksia sekä edellä mainitut kartat. Näin ollen työn päällimmäinen tavoite toteutui ja lisäksi Tainionvirran tulevaan markkinointiin saadaan ohjelmaehdotuksia, joihin melojien on helppo tarttua. Kehitettyjä melontatuotteita ei ole ajankohdan vuoksi pystytty vielä testaamaan oikeassa toimintaympäristössä, joten niiden vaikutuksia Tainionvirran melonnan kysyntään ei voida vielä arvioida.

Opinnäytetyön kirjoittaminen lähti liikkeelle tutustumisesta Hartolan ja Sysmän kuntiin sekä niiden matkailulliseen merkitykseen. Samaan aikaan Tainionvirta ja sen imago melontakohteena alkoi tulla tutuksi lähinnä vierailun seurauksena. Toiseksi tiedonkeruun menetelmäksi valittu havainnointi varmistuikin hyväksi menetelmäksi, sillä omakohtainen melontakokemus Tainionvirralla aukaisi uusia näkemyksiä sekä ympäristöstä että melonnasta. Melonta olisi ollut parempi toteuttaa aikaisemmin, sillä sää olot eivät Marraskuussa olleet otolliset. Havainnointi mahdollisuuteen vaikuttivat useat yksityiskohdat, minkä vuoksi toteutusajankohta venyi. Paikan päällä oli määrä saada myös muutamia haastatteluja Tainionvirran parissa työskenteleviltä henkilöiltä. Haastatteluajkojen sopiminen samalle päivälle oli monimutkaista, mutta onnistui loppujen lopuksi. Haastatteluista saatiin monia ideoita melontatuotteen kehittämiseen. Kuva siitä, mitä Tainionvirralla halutaan,

alkoi tulla yhä selvemmäksi. Lisäksi melonnan harrastajille tehdyillä haastatteluilla saatiin niin sanotusti ulkopuolisten mielipiteitä ja ideoita melonnasta ja melontatuotteista.

Prosessin seuraavassa vaiheessa oli vuoro tutustua matkailutuotteen kehittämisen teoriaan. Pyrkimyksenä oli saada selville, mitä vaiheita tuotteistaminen pitää sisällään sekä mitkä vaiheista kuuluvat osaksi kyseessä olevaa prosessia. Teorioihin tutustuminen selkeytti huomattavasti prosessin kulkua, vaikka aluksi teoriat tuntuivatkin vierailta ja haastavilta. Kaiken oppiman pohjalta teorian soveltaminen Tainionvirran tuotteen kehitykseen helpottui.

Suurimman haasteen projektissa toi Google Maps -kartan piirtäminen. Työkalun käyttäminen oli aluksi hankalaa, mutta ajan kanssa kartta alkoi valmistua. Hankaluuksia tuotti myös palveluiden sijoittaminen kartalle, sillä toiminnassa olevista palveluista oli vaikea saada tietoa. Hankkiessa ajantasaista tietoa, saadut tiedot eivät aina täsmänneet keskenään, joten oikeiden tietojen saamiseksi oli tehtävä paljon työtä. Loppujen lopuksi oli palkitsevaa oppia käyttämään Google Maps -karttapalvelua karttojen luomistarkoitukseen. Paperisen kartan tekemisessä tarvitsi keskittyä lähinnä reitin luontokuvaukseen, mikä sekin toi omanlaistaan haastetta. Oikeat sanavalinnat sekä melojien kiinnostuksen herättävät mielikuvat oli harkittava tarkkaan. Mutta lopputulos tyydytti sekä opinnäytetyön tekijää sekä Tainionvirran parissa työskenteleviä erittäin paljon, joten ajankäyttö aiheeseen kannatti.

Yhteistyö Hartolan ja Sysmän kuntien kanssa auttoi projektissa huomattavasti. Mielenkiinto projektia kohtaan pysyi yllä, sillä tieto siitä, että kehitettävät tuotteet tulevat hyötykäyttöön toimi motivoijana. Alueen matkailuyrityksissä toimivat henkilöt jakoivat mietteitään mielellään ja antoivat neuvoja tarvittavissa asioissa. Tainionvirran melontatuotteen merkitys näkyi ihmisten mielenkiintona asiaa kohtaan. Jatkossa Hartolan ja Sysmän kuntien sekä matkailuyritysten tulisi tuoda Tainionvirtaa esille yhä enemmän. Melontakartan löydettävyyttä tulisi parantaa esimerkiksi linkittämällä kartta helposti löydettäviin kohtiin Internet -sivustoilla. Myös melontatuotteiden saatavuutta tulisi mainostaa, sillä melojan on helpompi tehdä ostopäätös, jos tuote on helposti saatavilla ja löydettävissä.

Melontareittiä silmällä pitäen alueelta tulisi löytää henkilö, joka vastaa muun muassa rantautumispaikkojen ylläpidosta. Reitille olisi hyvä kehittää lisää levähdyspaikkoja, jotka tarjoaisivat mahdollisuuden esimerkiksi tulentekoon. Myös mahdollisuus laavussa yöpymiseen saattaisi houkutella melojia yhä enemmän. Tuhannet kesäasukkaat voitaisiin saada kiinnostumaan melonnasta Tainionvirralla, jos asian julkittaminen olisi kokemattomille ja yksinäisille melojille suotuisa. Ideana voisi olla, vaikkapa kesän alussa toteutettava tilaisuus, jossa kesäaktiiviteetteja esiteltäisiin ja näin muun muassa melojat löytäisivät toisensa. Pienyritysten yhteishankinnoilla voitaisiin lisätä melontatarjontaa, esimerkiksi rakentamalla melontasuunnistusrata tai teemapohjaisia ohjeistuksia reitille.

Toimenpidesuosituksena Hartolan ja Sysmän matkailuyrittäjille on hinnoitella valmistuneet tuotteet, jonka jälkeen heidän tulisi kokeilla tuotteita käytännössä ja sen kautta arvioida niiden toimivuus ja kysyntä. Tuotteiden testaaminen kannattaisi toteuttaa ensin paikallisten kanssa, joilta tulisi pyytää mielipide- ja parannusehdotuksia tuotetta koskien. Parannusehdotusten kautta tuotetta voidaan näin vielä kehittää ennen kuin se viedään asiakkaiden saataville.

Lähteet

Canoeing 2012. The ultimate guide canoeing.com. Destinations. Luettavissa:
<http://www.canoeing.com/>. Luettu: 16.1.2012.

Canoe & Kayak Adventures in Ontario 2012. Luettavissa:
<http://www.paddlingontario.com>. Luettu: 9.1.2012.

Daymon, C. & Holloway, I. 2011. Qualitative Research Methods in public relations and marketing communication. 2nd edition. Routledge. New York.

Cooper, R. G. & Edget, S. J. 2005. Lean, rapid and profitable new product development. Product development Institute Inc. Canada.

Finlex 2012. Ajantasainen lainsäädäntö. Vesilaki. Luettavissa:
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610264>. Luettu: 29.2.2012.

Google 2012. Tietoja Google Mapsista. Luettavissa:
<http://support.google.com/maps/bin/answer.py?hl=fi&answer=7060&ctx=cb&src=cb&cbid=-1gzf32d4lc9hb&cbrank=3>. Luettu: 23.1.2012.

Hartolan kunta 2010. Hartola kuningaskunta. Esite. Aldus Oy. Lahti.

Hartolan kunta 2009. Hartola kuningaskunta. 225 vuotta. Esite. Aldus Oy. Lahti.

Hartola 2011a. Hartolan kunta liikuntatoimi. Luettavissa:
<http://www.hartola.fi/sivistys/liikuntatoimi/melonta.htm>. Luettu: 26.9.2011.

Hartola 2011b. Tervetuloa Hartolan kuningaskuntaan. Luettavissa:
<http://www.hartola.fi/esittely/sijainti.htm>. Luettu: 27.9.2011.

Hartola 2011c. Hartolan kunta liikuntatoimi. Melonta. Palvelu- ja reittikartta. Luettavissa: <http://www.hartola.fi/sivistys/liikuntatoimi/kuvat/melontakartta.jpg>. Luettu: 27.9.2011.

Hartola 2012. Hartolan kunta. Ravintolat ja kahvilat. Luettavissa: <http://www.hartola.fi/matkailu/ravintolat/index.htm>. Luettu: 15.2.2012.

Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopaino. Helsinki.

Iexplore 2012. Canoeing activity guide. Luettavissa: http://www.iexplore.com/activities/canoeing_top10.jhtml?activity=Canoeing. Luettu: 16.1.2012.

Itä-Hämeen liitto ry 2009. Itä-Hämeen kehityskäytävät. Poimi omat omenasi Itä-Hämeessä. Esite. Ecapaino. Lahti.

Itä-Hämeen museo 2011. Itä-Hämeen museo 80 vuotta. Luettavissa: <http://www.ihmuseum.fi/yhteystiedot.php>. Luettu: 12.11.2011.

Kaartinen, H. 2011. Haastattelu 27.11.2011.

Kansallinen liikuntatutkimus 2009–2010, 2011. Kuntoliikuntaliitto. Luettavissa: http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/98a479b726e55d99b8d95eeb09ddef2d/1327593321/application/pdf/3244997/Liikuntatutkimus_aikuiset_2009_2010.pdf. Luettu: 26.1.2012.

Kinnunen, R. 2004. Palvelujen suunnittelu. Dark Oy. Vantaa.

Komppula, R. & Boxberg, M. 2002. Matkailuyrityksen tuotekehitys. Matkailuyrittäjä. Edita Prima Oy. Helsinki.

Lepistö, M. 2011. Haastattelu 30.11.2011.

LUC 2012. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti. Tuote. Luettavissa:
http://matkailu.luc.fi/Tuotekehitys/Tuotekehitys_arjessa/Tuote.iw3. Luettu: 27.1.2012.

Luontoon.fi 2011. GPS -paikantimen käyttö retkeilyssä. Luettavissa:
<http://www.luontoon.fi/RetkeilynABC/retkeilytaidot/suunnistaminen/gpspaikantimet/Sivut/Default.aspx>. Luettu 7.12.2011.

MEK 2010. Matkailun edistämiskeskus. Kansainvälinen luontomatkailututkimus 2010. Osaraportti melontamatkailu. Outdoors Finland.

MEK 2011a. Outdoors Finland. Melontamatkailun tuotteistamisopas. Luettavissa:
[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/c23b48160af3267fc22576eb00293935/\\$FILE/Outdoors_Melonta.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/c23b48160af3267fc22576eb00293935/$FILE/Outdoors_Melonta.pdf). Luettu: 10.10.2011.

MEK 2011b. Melontamatkailun kehittämisstrategia 2009–2013. Luettavissa:
[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/0213d8047db0a63dc2257524002beb3a/\\$FILE/Melontamatkailun_kehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013%20vrs%202.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/0213d8047db0a63dc2257524002beb3a/$FILE/Melontamatkailun_kehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013%20vrs%202.pdf). Luettu: 7.11.2011.

MEK 2011c. Melontareittien suunnitteluopas. Luettavissa:
[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/8e56e29473e331adc22578f1004cd8a9/\\$FILE/Melontareittien%20suunnitteluopas%20200411%20v1.4.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/8e56e29473e331adc22578f1004cd8a9/$FILE/Melontareittien%20suunnitteluopas%20200411%20v1.4.pdf). Luettu: 29.2.2012.

MEK 2012. Matkailun edistämiskeskus. Kesäaktiviteetit - Outdoors Finland. Kansainvälinen luontomatkailututkimus 2012 osaraportti melonta. Luettavissa:
[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/8e56e29473e331adc22578f1004cd8a9/\\$FILE/Luontomatkailututkimus%20osaraportti%20melonta%20-%20yhteenvedo.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/8e56e29473e331adc22578f1004cd8a9/$FILE/Luontomatkailututkimus%20osaraportti%20melonta%20-%20yhteenvedo.pdf). Luettu: 30.1.2012.

Melonta.fi 2012. Melonta.fi. Luettavissa: <http://www.melonta.fi>. Luettu: 12.1.2012.

Metsähallitus 2012. Luonnonsuojelu. Kestävän luontomatkailun periaatteet. Luettavissa: <http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Luonnonsuojelu/Suojelualueidenhoitojakaytto/Virkistyskayttojaluontomatkailu/Kestavanluontomatk/Sivut/Kestavanluontomatkailunperiaatteetluonnonsuojelualueilla.aspx>. Luettu: 27.1.2012.

Metsämuuronen, J. 2000. Laadullisen tutkimuksen perusteet. International Methelp. Helsinki.

Mio 2011. GPS:n selitys. Luettavissa: http://eu.mio.com/fi_fi/maailmanlaajuinen-paikannusjarjestelma_4978.htm. Luettu: 7.12.2011.

OSKE 2012. Matkailun ja elämystuotannon klusteriohjelma. Soske. Luettavissa: <http://www.experienclab.fi/soskewp/soske/matkailun-ja-elamystuotannon-klusteri/>. Luettu: 6.2.2012.

Parantainen, J. 2007. Tuotteistaminen. Rakenna palvelusta tuote 10 päivässä. Karisto Oy. Hämeenlinna.

Rahko, M. 2011. Haastattelu 15.12.2011.

Rukapalvelu 2012. Omatoiminen melonta. Luettavissa: <http://www.rukapalvelu.fi>. Luettu: 12.1.2012.

Räsänen 2011. Kulttuurimatkailutuotteiden kansainväliset jakelukanavat. Toimintaohjeita 2011. Power Point.

Smith, S. 1994. The tourism product. *Annals of tourism research*, 23, 3, s. 582-595.

Suomen kanoottiliitto 2011a. Melontatietoa. Historiaa. Luettavissa:

<http://www.kanoottiliitto.fi/melontatietoa/historiaa/>. Luettu: 2.11.2011.

Suomen kanoottiliitto 2011b. Melontatietoa. Melonta lajina. Luettavissa:

http://www.kanoottiliitto.fi/melontatietoa/melonta_lajina/. Luettu: 10.10.2011.

Suomen latu 2011. Kesälajit. Melonta. Luettavissa:

http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/kesalajit/melonta/. Luettu 1.11.2011.

Suomen suunnistusliitto 2011. Ole kartalla. Luettavissa:

<http://www.olekartalla.fi/SSL/olekartalla.nsf/sp?Open&cid=content446CFE>. Luettu 7.11.2011.

Sysmä 2011a. Tainionvirta. Luettavissa:

http://www.sysma.fi/index.php?PAGE=199&NODE_ID=345&LANG=1. Luettu: 26.9.2011.

Sysmä 2011b. Tietoa Sysmästä. Luettavissa:

http://www.sysma.fi/index.php?PAGE=22&NODE_ID=6. Luettu: 27.9.2011.

Sysmä kehitys Oy 2009. Sysmä 2009. Esite. Forssan Kirjapaino Oy. Forssa.

Sysmän kirjakylä 2012. Mikä on Sysmän kirjakylä. Luettavissa:

<http://www.sysmankirjakyla.fi/index.php?PAGE=2&COMPANY=kirjakyla>. Luettu. 22.1.2012.

Sysmän Yrittäjät ry 2011. Yksi Sysmä -opas 2011. Esite. Forssa Print. Tampere.

Tilastokeskus 2011. Liikenne ja matkailu. Rajahaastattelututkimus 2010. Luettavissa:

http://www.stat.fi/til/rajat/2010/rajat_2010_2011-06-15_fi.pdf. Luettu: 28.12.2011.

- Turvallisuusasiakirja 2011. Meloja ry:n turvallisuusasiakirja. Luettavissa:
http://www.meloja.fi/tiedostot/TURVALLISUUSASIAKIRJA_MELOJA_RY_jasenille.pdf. Luettu: 9.1.2012.
- Veal, J. 2006. Research methods for tourism and leisure. A practical guide. 3rd edition. Pearson education limited. England.
- Verhelä, P. & Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut. Matkailuelämyksen tuottaminen ja toteuttaminen. WS Bookwell Oy. Porvoo.
- Vesiaktiviteetit 2012. Matkailun ohjelmapalveluiden raportti 5. Vesiaktiviteetit kaupallisina ohjelmapalveluina. Luettavissa: <http://www.kehy.fi/filebank/231-KKvesiaktiviteetit.pdf>. Luettu: 12.1.2012.
- Vilo, T 2012. Laatu: Menestyksen edellytys. Entersol Enterprise solutions. Luettavissa: <http://www.entersol.fi/artikkelit/Laatu%20menestymisen%20edellytys.pdf>. Luettu: 23.1.2012.
- Weir, J. 2010. Discover canoeing. A complete introduction to open canoeing. Pespa press. Iso-Britannia.

Liitteet

Liite 1. Melonnan perusteet -tuotteen ohjelmasisältö

Melontareitin pituus: n. 6 km

Palvelutuotteen kesto: 1,5 h + 2 h

Aloitus/lopetuspiste: Koskenniska Hartola/
Hotilankosken rantautumispaikka

Vaikeustaso: helppo, aloittelijoille

Melonta välineet: Avokanootti

Suosittelava ryhmäkoko: 5 - 15 hlö

Opastus: Kyllä

Melonnan perusteet -tuotteen ohjelmasisältö

1. KOKOONTUMINEN HARTOLAN KOSKENNISKAAN
 - ryhmäytyminen ja ohjeiden antaminen
 - pieni verryttely tuokio
2. MELONNAN ESITTELY
 - tutustuminen melontakalustoon ja välineisiin (mm. melon oikeaoppinen käyttö)
 - turvallisuusohjeiden antaminen (pelastusliivien käyttö, kaatumistilanne ohjeet)
 - kanootin vesille laskeminen (kanootin kantaminen, kanoottiin istuutuminen ja kanootista nouseminen)
3. ENSIMMÄISET HETKET VESILLÄ
 - konkreettinen kanoottiin istuutuminen
 - kanootin ja veden tunnustelua
 - vapaata melontaan tutustumista Jääsjärvellä
4. TUTUSTUMINEN MELONTATEKNIIKKOKIIN OPPAAN JOHDOLLA
 - eteenpäin ja taaksepäin melonta
 - perämiehen ja keulamiehen tehtävien eroavaisuudet
 - kanootin ohjaaminen
5. LEIKKISÄ MELONTA HETKI JA TURVALLISUUDEN LUOMINEN
 - Kapteeni käskee
 - [opas käskee tehdä tietyn melontatekniikan, melojat tekevät]
 - Seuraa johtajaa
 - [opas tai yksi kanootti miehistö on kapteeni, jota seurataan]

Ensimmäisen vaiheen tarkoituksena on tutustuminen melonnanmaailmaan ja -tekniikoihin. Kanoottin hallintaa harjoitellaan pienten leikkihetkien kautta. Ohjelman päämäärä on pitää yllä melojien motivaatiota sekä tuoda esille melonnan hauskuus ja hyvät vaikutukset.

6. KAHVITAUKO

- Ennen melontaretkeä nautitaan kahvit Koskenniskassa, jotta potku riittää pieneen melontaretkeen

7. MELONTARETKI

- Rantautumispaikalle on matkaa n. 6 km
- Lounas luonnonhelmassa, Hotilankosken rantautumispaikalla vanhan myllyn luona
- Melojat noudetaan paikalta takaisin Koskenniskaan

Melonnan perusteet

Melonnan perusteet -tuote johdattaa aloittelijan tai kokemattoman melojan melonnan syvyyksiin. Opas jakaa rikastuttavaa lajitietoutta samalla, kun melojat tutustuvat käytettäviin välineisiin. Melonta suoritetaan kahden istuttavilla avokanooteilla, jotka ovat turvallisia aluksia aloittelijoille. Vesille päästyään melojat saavat totutella rauhassa kanootin käyttäytymiseen vedessä. Melontatekniikka tulee tutuksi kuin itsestään leikkimielisten kisailujen kautta. Leikit ja kilpailut antavat mahdollisuuden tutustua ryhmäläisiin, lisäävät ryhmän yhteishenkeä sekä luovat mukavan ilmapiiirin.

Melonnan harjoitteluosion jälkeen tuote vie melojat Tainionvirran kauniiseen luontoon kokemaan rauhallista jokimelontaa. Virran voimistuessa melojat lähenevät koskia, jotka tuovat elämyksen tuntua retkeen. Aaltojen liplatus ja lintujen sirkutus lisäävät vielä tunnelmaa. Lounas nautinto luonnonhelmassa on mukava ja rauhoittava lisä eräkokemukseen. Melojien tulee varustautua retkeen asianmukaisella vaatetuksella sekä avoimella mielellä.

Liite 3. Melontaseikkailu -tuote Tainionvirralle
ohjelmaehdotus

Melontareitin pituus: n. 40 km (24km joella, 16km järvellä)

Palvelutuotteen kesto: 1 – 2 pv

Vaikeustaso: helppohko, aiempi melontakokemus tarpeen

Aloitus/lopetuspiste: Koskenniska Hartola/ Camping
Sysmä

Melontakalusto: Avokanootti

Suosittelava ryhmäkoko: 1 - 15 hlö

Opastus: Tarvittaessa lisämaksusta

Melontaseikkailu -tuotteen ohjelmasisältö

Päivä 1.

1. LÄHTÖ HARTOLAN KOSKENNISKASTA
 - Kanootit tuodaan lähtöpaikalle
 - Turvallisuusohjeiden sekä muiden ohjeiden antaminen
 - Reitti- ja karttaopastus
 - Kanoottien laskeminen vesille

2. HYPPY OMATOIMISEN MELOJAN PARATIISIIN
 - Kartanmukainen reitille lähteminen
 - Luonnosta ja melonnasta nauttimista omassa rauhassa

3. LOUNAS HOTINKOSKEN TAUKOPAIKALLA
 - Taukopaikalla tulentekomahdollisuus
 - Auringosta nauttimista uiden tai kelluen

4. ETENEMISTÄ VIRRAN VIEMÄNÄ
 - Joelta järvelle maisemien vaihtuessa

5. MAJOITTUMINEN KROUVIN CAMPING ALUEELLA
 - Hyvä rantautumispaikka
 - Mahdollisuus telta- tai aittamajoitukseen
 - Ihanteellinen uimaranta, grillipaikka, hyvät ulkoilumahdollisuudet
 - Tilausravintola Sahtikrouvi

Päivä 2.

1. VESILLE LÄHTÖ

- Aamun ensikosketus veteen auringon noustessa
- Joki- ja järvimelontaa

2. LEVÄHDYSTAUKO ROUVASAARESSA NUORAMOISJÄRVELLÄ

- Mahdollisuus tulentekoon
- Eväiden nauttiminen

3. SAAPUMINEN REITIN PÄÄTÖSPISTEELLE SYSMÄN CAMPING ALUEELLE

- Kanootit noudetaan paikalta
- Camping alueella monia harrastusmahdollisuuksia
- majoitusvaihtoehtoina telтта, huonemajoitus

Tainionvirran seikkailu

Tainionvirran seikkailutuote vie melojan kauniisiin luontomaisemiin kokemaan monipuolista joki- ja järvimelontaa. Jännityksen tuntua tuo valkoisen veden kosket, joista meloja voi hakea haastetta seikkailuun. Järviä ylittäessä testataan vielä melojan suunnistustaidot. Tuote tarjoaa mahdollisuuden valita pituudeltaan omaan makuun olevan reitin. Seikkailumielisimmät voivat jakaa retken kahteen päivään ja hakea eräretkeily elämystä yöpymällä luonnossa, mutta omanlaisensa elämyksen tuo myös päivässä taitettava retki.

Tainion taipaleella voi nauttia rauhassa monipuolisesta luonnosta samalla kun kanootti lipuu alas jokea. Syvässä joen uomassa edeten meloja voi tutkiskella kalaisaa jokea ja tuntea laineiden liplatuksen alusta vasten. Lounaan nauttiminen luonnon helmassa tuulen äärellä tuo lisänsä rauhaisaan tunnelmaan. Melojan tulee varustautua retkelle asianmukaisella vaatetuksella sään mukaan sekä iloisella mielellä.

Seikkailutuotteen myötä hyppäät avartavaan melontakokemukseen ainutlaatuisessa ympäristössä Tainionvirralla, jossa kulttuuri ja historia vievät sinut omaan maailmaansa.

Tulet osaksi maailmaa, jossa myös luonto on läsnä hetkestä riippumatta.

Liite 5. Ohjelmaehdotuksia

Meloen leiristä leiriin

~Gasthaus-Camping Koskenniemi – Krouvin Camping – Camping Sysmä~

- kesto 3 pv
- pituus n. 38 km
- aiempi melontakokemus tarpeen
- aloituspiste: Gasthaus-Camping Koskenniemi (1 yö)
 - aktiviteettitarjonta: kuntopolku, luontopolku, minigolf
 - lyhyt opastus liittyen melontavälineiden käyttöön ja turvallisuuteen
- reitillä useita rantautumispaikkoja, jotka soveltuvat mm. eväiden nauttimiseen
- yöpyminen reitin varrella: Krouvin Camping (1 yö)
 - aktiviteettitarjonta: ulkoilumaastot, kalastus
- päätepiste: Camping Sysmä (1 yö)
 - aktiviteettitarjonta: mm. polku-/soutuveneet, kalastus, lento-/sulkapallo

Kosketus Päijänteen kansallispuistoon

~Sysmä – Päijätsalo~

- kesto 3 – 5 h
- n. 11 km
- soveltuu aloittelijoille
- aloituspiste: Camping Sysmä
- aluksi lyhyt opastus melontaan ja turvallisuuteen
- järvimelontaa Majutvedeltä Päijänteelle nauttien jääkauden muokkaamista maisemista
- yöpyä voi Majatalo Kivitatissa Päijänteen kansallispuiston välittömässä läheisyydessä
 - aktiviteettitarjonta: patikointi, marjastus, sienestys, polkupyöräily

Tainionvirtaa kokemassa

~Koskenniska – Hotilankoski – Kirveskoski~

- kesto 2h
- pituus 9 km
- soveltuu aloittelijoille
- aloituspiste: Koskenniska
- aluksi lyhyt opastus melontaan ja turvallisuuteen
- reitin varrella ihastellaan luontoa rauhassa
- lounas Hotilankosken nuotiopaikalla (Linna-Hotellin eväslounas)
- päätepiste: Kirveskoski
- majoitus: Linna-Hotelli

UUTISET

Toimituksen yhteystiedot:

Uutisvinkit: (03) 7575 742, 044 736 0706

Faksi: (03) 7575 765

Uutisvinkit tekstiviestillä numeron 13300 (viestiin alkuun teksti IH VIINKKI, hinta 0,70 euroa / viesti)

Toimituksellinen aineisto ja uutisvinkit sähköpostilla: ih.toimitus@itahame.fi

Internet: www.itahame.fi

Matkailualan opiskelija Kaisa Virtanen tekee kenttätyötä Hartolan Tainionvirralla.

Tainionvirta palaa melontakartalle

Kartoitus mahdollistaa markkinoinnin

Esa Arvekari
Heinola

Tainionvirran vanhentunut reittikartta on vaikeuttanut kohteen markkinointia. Asiaan tulee kohennus, kun tekeillä oleva reitti- ja palvelupäivitys valmistuu.

- Tainionvirran läpi kulkeva melontareitti ei sinänsä ole muuttunut. Vanhoja karttoja ei kuitenkaan voi käyttää markkinoinnissa, koska monet rannoilla olevat palvelut ovat muuttuneet, sanoo Haaga-Heliasissa Porvoossa matkailuaiaa opiskeleva Kaisa Virtanen.

Tainionvirran kartoitus on kolmannen vuosikurssin opiskelijan opinnäytetyö.

Kartoitus niveltäy laajempaan kokonaisuuteen.

- Tavoitteena on kartoittaa Tainionvirta niin, että siitä tulee osa eurooppalaisen standardin mukaisista retkeilykartastoja. Kartasta voidaan silloin tehdä muun muassa kieliverstot turisteja varten, sanoo Yhteisen hiiheen -hankkeen projektipäällikkö Tuomi-Tuulia Ervasti.

Ervastin mukaan karttaja palvelutietopäivitys on välttämätön toimenpide, joka mahdollistaa myöhemmin kuntien ja yrittäjien ponnistelut Tainionvirran matkailumarkkinoinnissa.

- Myös rahoituksen osalta oli onni saada kytketyksi paikallinen hanke (isompaan raamiin). Työ niveltäy nyt myös Outdoor Finland Etelä -hankkeeseen.

Kartoituksen tekijä Kaisa Virtanen on tähän mennessä melonut Tainionvirtaa kymmenen kilometrin verran Hartolassa.

- Tainionvirta on noin 40 kilometriä pitkä, joten kokonaiskuva puuttuu. Karttahankkeen kirjalliset työt on tehty, joten haluan vielä katsoa paikat henkilökohtaisesti, ennen kuin ryhdyn

miettimään reitin tuotteistamista, hän sanoo.

Pikaisen silmäyksen perusteella Tainionvirran alkupäässä on hyvät matkailupalvelut. Myös kanoottien vuokraus ja melojien opastus on järjestetty.

- Ehkä Hartolan puolella voisi vielä olla levähdyspaikkoja, joissa melojat voisivat pitää taukoa. Levähdyspaikkojen käyttö edellyttäisi yhteistyötä maanomistajien kanssa, jotta paikat saataisiin merkityiksi.

Hartolassa outdoor-palvelua pyörittävä Maahisten muki ja mela oy:n Helena Kaartinen uskoo kartoituksen hyödyttävän alueen yritystoimintaa.

- Olemme jo tuotteistaneet melontaa ja muita retkiharrastuksia yhdessä Linna-hotellin, Koskenniemen leirintäalueen sekä Tiesse outdoor -yrityksen kanssa. Markkinointi on aina haastavaa, joten ajan tasalla olevat kartta- ja palvelutiedot tulevat suureen tarpeeseen.

Hartola:

Arolan Lomamökit

Honkapääntie 846, 040 0718289,
www.elisanet.fi/arolanlomamokit

Aurinkoranta Hartola

Aurinkorannantie 120, 040 705 0302,
www.hartolanaurinkoranta.net

Gasthaus-Camping Koskenniemi

Koskenniementie 66, 03 716 1135, www.koskenniemi.com

Haaviston Lomamökit

Amerikanniementie 110, 040 077 4401

Heinävuoren Lomamökit

Heinävuorentie 206, 03 716 0995, www.heinavuori.com

Helenan Mökit

Kumuntie 421, 03 716 8494, www.koti.phnet.fi/helenanmokit

Koskinen Toimi

kauhtueentie 469, 03 716 9816, www.kivisalmi.fi

Krouvin Camping

Kalhontie 459, 03 716 8067, www.krouvin.com

Linna-Hotelli

Kaikulantie 86, 03 874 7417, www.linnahotelli.fi

Lähteen Lomamökit

Kelkkyteentie 156, 03 718 1720, www.lahteenlomamokit.com

Motelli Väinölä

Keskustie 59, 03 716 2275

Mökkivuokraus Eila Korpela

Kirveskoskentie 306, 03 716 6150

Metsätähti Lomamökit

Mavedventie 21, 040 043 9204, www.koti.phnet.fi/ejyrkas

Rantalan Lomamökit

Rantalankuja 20, 044 042 8232, www.rantalanlomamokit.fi

Tmi Olavi Laakso

Villentie 3, 03 716 1470

Tollinmäen Kartano

Tollinmäentie 54, 03 716 1925, juhani.laurila@tollinmaki.fi

Sysmä:

Camping Sysmä

Huittilantie 3, 040 1779959, www.campingsysma.fi

Hildénin Mökit

Kotirannantie 24, 03 717 8323,
040 530 0093

Hotelli Uoti

Keskustie 1, 03 876 250, www.uoti.net

Huhtaniemen Mökit

Jokiontie 5 B 6, 03 717 8223

Kartanonmäki

Unajantie 75, 03 718 6997, www.lomasysmassa.com

Loma-Lahdentaus Oy

Lahdentauksentie 8, 03 717 7175,
www.loma-lahdentaus.fi

Majatalo-Gasthaus Kivitatti

Tattimetsäntie 36, 044 077 1137, www.majatalokivitatti.fi

Nordenlundin kartano

Nordenlundintie, 044 544 4993, www.nordenlund.com

Sepäntalon Kivinavetta

Humalakorventie 137, 03 717 6122, 040 061 1280

Suvimäen mökki

Kuokantie 55, 040 581 6667

Tainion Rantamökki

Naarlammintie 166, 050 460 0799

Tervalepikon Torpat

Leppäkorventie 410, 03 717 1377, www.koti.phnet.fi/torpat

Topin Lomamökit

Onkiniementie 8, 03 717 8026

Vapaa-ajanasunto Päijätsalossa

Hotelli Uoti, www.uoti.net

Vesa Halme

Utopiankuja 43, 040 517 4399, www.halme.net

Virtaan Kartano

Kymärintie 44, 044 333 5002, 050 537 6714

Tainion Taival

**Kanootilla Hartolan kuningaskun-
nasta Sysmään – kirjakylään.
Veden lumot ja mahtavat maise-
mat melojan herkkuna**

Tähän tulee kuva!

Hartola

Arolan Lomamökit

Honkapääntie 846, 040 0718289,
www.elisanet.fi/arolanlomamokit

Aurinkoranta Hartola

Aurinkorannantie 120, 040 705 0302,
www.hartolanaurinkoranta.net

Gasthaus-Camping Koskenniemi

Koskenniementie 66, 03 716 1135, www.koskenniemi.com

Haaviston Lomamökit

Amerikanniementie 110, 040 077 4401

Heinävuoren Lomamökit

Heinävuorentie 206, 03 716 0995, www.heinavuori.com

Helenan Mökit

Kumuntie 421, 03 716 8494, www.koti.phnet.fi/helenanmokit

Koskinen Toimi

kauhtueentie 469, 03 716 9816, www.kivisalmi.fi

Krouvin Camping

Kalhontie 459, 03 716 8067, www.krouvin.com

Linna-Hotelli

Kaikulantie 86, 03 874 7417, www.linnahotelli.fi

Lähteen Lomamökit

Kelkkyteentie 156, 03 718 1720, www.lahteenlomamokit.com

Motelli Väinölä

Keskustie 59, 03 716 2275

Mökkivuokraus Eila Korpela

Kirveskoskentie 306, 03 716 6150

Metsätähti Lomamökit

Mavedentie 21, 040 043 9204, www.koti.phnet.fi/ejyrkas

Rantalan Lomamökit

Rantalankuja 20, 044 042 8232, www.rantalanlomamokit.fi

Tmi Olavi Laakso

Villentie 3, 03 716 1470

Tollinmäen Kartano

Tollinmäentie 54, 03 716 1925, juhani.laurila@tollinmaki.fi

Sysmä

Camping Sysmä

Huifilantie 3, 040 1779959, www.campingsysma.fi

Hildénin Mökit

Kotirannantie 24, 03 717 8323,
040 530 0093

Hotelli Uoti

Keskustie 1, 03 876 250, www.uoti.net

Huhtaniemen Mökit

Jokiontie 5 B 6, 03 717 8223

Kartanonmäki

Unajantie 75, 03 718 6997, www.lomasysmassa.com

Loma-Lahdentaus Oy

Lahdentauksentie 8, 03 717 7175,
www.loma-lahdentaus.fi

Majatalo-Gasthaus Kivitatti

Tattimetsäntie 36, 044 077 1137, www.majatalokivitatti.fi

Nordenlundin kartano

Nordenlundintie, 044 544 4993, www.nordenlund.com

Sepäntalon Kivinavetta

Humalakorventie 137, 03 717 6122, 040 061 1280

Suvimäen mökki

Kuokantie 55, 040 581 6667

Tainion Rantamökki

Naarlammintie 166, 050 460 0799

Tervalepikon Torpat

Leppäkorventie 410, 03 717 1377, www.koti.phnet.fi/torpat

Topin Lomamökit

Onkiniementie 8, 03 717 8026

Vapaa-ajan asunto Päijätsalossa

Hotelli Uoti, www.uoti.net

Vesa Halme

Utopiankuja 43, 040 517 4399, www.halme.net

Virtaan Kartano

Kymärintie 44, 044 333 5002, 050 537 6714

Canoe Trail Tainion- virta

Canoeing from the "kingdom" of
Hartola to Sysmä – to a book
Village

The enchantment of water and
magnificence of nature for a
canoeist to enjoy

Tainionvirran melontareitti

Hartola – Sysmä

Aloitus/lopetus: Koskenniska Hartola/ Camping

Sysmä

Pituus: 40 km

Kesto: 1 – 2 p

Vaikeusaste: helppohko, sopii perheille ja aloittelijoille

Tasaisesti virtaava Tainionvirta kuljettaa melojan läpi vaihtelevien maisemien. Matka puhdasvetisessä joessa taittuu leppoisasti niin metsämaisemia kuin aukeita peltoalueita ihaillen. Aika ajoin syvässä uomassaan virtaava joki kuljettaa kanoottia kuin itsestään samaan aikaan, kun aaltojen liplatus ja lintujen sirkutus saavat aikaan rauhaisan tunnelman. Kaukaa lähestyvän kosken pauhu vireyttää mielen lisäten elämyksen tuntua.

Tainion taival sisältää 24 km jokiosuutta ja 16 km järvi- ja jokeita. Reitillä on kuusi leppoisaa "valkoisen veden" koskea ja korkeuseroa syntyy noin 14 metriä. Neljän reitillä sijaitsevan padon vuoksi kanootteja on kannettava, kullakin kerralla noin 100 metriä. Rantautumispaikat ovat hyväkuntoisia, joissa on helppo nousta kanootista ja istuutua takaisin kanoottiin. Reitillä sijaitsevilla levähdyspaikoilla on mukava nauttia eväät nuotion äärellä.

Tainionvirta on Suomen eteläisin lohijoki, jota hyvin hoidetun ja kalaisan maineensa vuoksi voi kutsua kalastajien unelmaksi. Alueella vallitseva rikas kulttuuri ja historia ilmenevät vanhoine myllyineen sekä historiallisine kartanoineen. Monipuolisiin nähtävyyksiin voi tutustua Hartolan ja Sysmän alueilla, joilta löytyvät myös matkailijoille välttämättömät palvelut. Tainionvirta sijaitsee Päijänteen välittömässä läheisyydessä, järven itä-puolella ja on helposti saavutettavissa, sillä välimatkat suurempiin kaupunkeihin ovat lyhyet.

Etäisyyksiä kaupunkeihin:

Helsinki 185 km

Lahti 80 km

Jyväskylä 105 km

Tampere 180 km

Matkailuneuvonta Hartola;

www.hartola.fi

(03) 834 2244, matkailu@hartola.fi

Matkailuneuvonta Sysmä;

www.sysma.fi

(03) 834 1292, raija.hanninen@sysma.fi

Melojan paratiisi

Tainionvirta tarjoaa monipuolisia reittimahdollisuuksia sekä kokeneille että kokemattomille vesillä liikkujille:

Koskenniska – Hofilankosken pato

6km jokimelontaa

Koskenniska/Koskenniemi - Kirveskoski

9/6km jokimelontaa

Kirveskoski – Krouvin Camping

12km järvimelontaa

Krouvin Camping – Camping Sysmä

20km joki- ja järvimelontaa

Virtaankoski – Camping Sysmä

8 km järvimelontaa

Canoe Trail Tainionvirta

Hartola – Sysmä

Start/End: Koskenniska Hartola/ Camping Sysmä

Distance: 40 km

Duration: 1 – 2 d

Tour rating: Fairly easy, suitable for beginners and families

The steadily flowing river Tainionvirta takes you through changing landscapes. The journey through clear waters proceeds in admiration of picturesque forest areas as well as open fields. Occasionally, in a steep riverbed the flowing river will transport the canoe by itself while the sound of rippling waters and chirping birds prompt a peaceful atmosphere. On the other hand the sound of approaching white waters activates your mind for an adventurous experience.

The trail consists of 24 km of river and 16 km of lake journey, also including six whitewater passages. The overall difference in altitude is 14 meters. There are four dams which involves carrying the canoe 100 meters in each case. The landing points are in good condition making it easy to embark and disembark the canoe. The lay-bys situated along the river welcome to enjoy lunch by camp fire.

Tainionvirta is Finland's southernmost river containing salmon. The reputation as dapper and rich in fish makes it the fisherman's dream. The cultural and historical richness is manifested in old waterwheels and historic mansions. Numerous attractions are located around the communities of Sysmä and Hartola. You will also find a wide range of services in the area. Tainionvirta is located east of Lake Päijänne and is easily accessible from the major cities.

Distances:

Helsinki 185 km

Lahti 80 km

Jyväskylä 105 km

Tampere 180 km

Tourist Information Hartola;

www.hartola.fi

(03) 834 2244, matkailu@hartola.fi

Tourist Information Sysmä;

www.sysma.fi

(03) 834 1292, raija.hanninen@sysma.fi

Paradise for independent canoeist

Tainionvirta offers multiple options of trails to choose from for both beginners and experienced canoeist:

Koskenniska – Hofilankosken pato

6km river canoeing

Koskenniska/Koskenniemi - Kirveskoski

9/6km river canoeing

Kirveskoski – Krouvin Camping

12km lake canoeing

Krouvin Camping – Camping Sysmä

20km river and lake canoeing

Virtaankoski – Camping Sysmä

8 km lake canoeing

Liite 8. Karttaan laitettavat tiedot

Tietoja, joita karttaan laitetaan:

- rantautumispaikat kanoottisymbolein
 - Koskenniska, Koskenniemi, Hotilankosken pato, Hotinkosken tulentekopaikka, Kirveskoskenpato, Loma-Lahdentausta, Krouvin Camping, Maatiaiskosken pato, Huhtaniemen/Hildénin mökit, Virtaankosken pato, Camping Sysmä
- matkailuinfot
 - Hartolan kunta, Itä-Hämeen Museo, Sysmän kunta
- majoituspaikat (hotellit, majatalot, mökit, leirintäalueet, matkailuvaunualueet)
- ravintolat/kahvilat
- tulenteko-/taukopaikat, WC:t
- joen virtaussuunta (Hartola → Sysmä)
- reitti pienin katkoviivoin/pallukoin
- nähtävyyksiä (museot, kartanot, kirkot)
- luontopolut
 - Päijätsalo (näkötorni), Ohrasaari (lintutorni)
- kilometrimerkintöjä reitille
- pysäköintialueet
- uimarannat

TAINION TAIVAL

MELOJAN PARATIISI

Ravintola- ja kahvilapalvelut:

Hartola

- Linna-Hotelli, www.linnahotelli.fi
(03) 874 717
- Gasthaus-Camping Koskenniemi
www.koskenniemi.fi, (03) 716 1135
- Panimo-ravintola Sahtikrouvi, www.krouvin.com
(03) 716 8067, 0400 497 768
- Shell Kuninkaanportti, (03) 716 2023
- Neste Jari-Pekka, www.jari-pekka.fi
(03) 716 1268

Sysmä

- Café Paahtimo, www.paahtimo.fi
 - Hotelli Uoti, www.uoti.net
(03) 876 250
- Leipurin Lasikko ja Ravintola Napostella
(03) 717 3193, (03) 717 2756
 - Sysmän Pappila
(03) 717 2707, 040 516 1051
 - St. Olav's Pub
(03) 717 2009

Ohjelmapalvelut/melontavälinevuokra:

- Retki- ja ohjelmapalvelu Maahisen Muki & Mela,
Helena Kaartinen 0505696117, Matti Tikkanen 0407703591
Keskustie 82 19600 HARTOLA
 - Luontopalvelut Erämaan Kutsu
Markku Lepistö 050-5220 370
Suopellontie 219 19700 SYSMÄ
 - Päijänne Recreation Oy
Taapelintie 8 19700 SYSMÄ, 0400-809 133
 - Camping Sysmä
Huitilantie 3 19700 SYSMÄ, 040-1779959